

Η ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΪΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Ἡ ἀπροσωποποιικὴ ζήτη Ἀγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ θεωρεῖται κατὰ γενικὴν ὀγολογίαν ἐν ἑκ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς χριστιανικῆς γραμ-
ματικῆς, ἀποδεικνύει δὲ τὸν συγγραφεὰ αὐ-
τῆς κρῆτιστον τρίθωνα τοῦ ἑλληνος λόγου καθ'
ἀπάσας αὐτοῦ τὰς λεπτοτάτας πτυχώσεις καὶ
διαπρέπυντα ἐν τοῖς φιλοσοφοῦσι τε καὶ θεολο-
γοῦσι πατράσι τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν ἰδ'
αἰῶνα. Ἐν αὐτῇ ὁ συγγραφεὺς κατ' ἰδιότροπον
λογοτεχνικὸν τρόπον παρέστησε τὴν ψυχὴν καὶ
τὸ σῶμα κατ' ἀντιμωλίαν δικαζόμενα πρὸ δι-
καστῶν—ἀναχωρητῶν, τῆς μὲν πρώτης ἐνα-
γούσης, τοῦ δὲ δευτέρου ἀπολογουμένου. Τὸ
σῶμα τῆς κατηγορίας ἀποτελεῖ τὸ ζήτημα τῆς
εὐθύνης τῶν παρεκτροπῶν τοῦ ἀνθρώπου· ἡ ἐ-
νάγουσα ψυχὴ κατηγορεῖ τοῦ σώματος, ὅτι τοῦ-
το παρασύρει αὐτὴν εἰς τὰ ὕλικα καὶ χαμαί-
ζηλα, τὸ δὲ σῶμα ἀπολογούμενον, προσπαθεῖ ν'
ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον.

Ἡ πραγματεία διαίρεται εἰς τέσσαρα μέρη:
α) Προσίμιον β) τὸ κατὰ τοῦ σώματος κατηγο-
ρητήριον τῆς ψυχῆς γ) Ἡ ἀπολογία τοῦ σώμα-
τος καὶ δ) Ἡ ἀπόφασις τῶν δικαστῶν.

Ἐν τῇ «Προθεωρίᾳ» ὁ Παλαμᾶς, συντόμως
ἀναφέρων τὰς τῶν προφιλοσοφησάντων γνώμας
περὶ τῆς διαφορᾶς, ἣν ἔχει τὸ λογικὸν τῆς ψυ-
χῆς μέρος «πρὸς τὸ ἀλογόν τε καὶ παθαινόμε-
νον», καταλήγει εἰς τὴν περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητή-
ματος γνώμην τοῦ ἀποστ. Παύλου, ὃν θεωρεῖ
«ἐναργέστερον» καὶ ὅστις διήρσε τὸ λογικὸν ἀ-
πὸ τοῦ ἀλόγου, διότι «τὸ μὲν πνεῦμα κκεῖ
καὶ ἔσω ἀνθρώπων, τὸ δὲ σάρκα καὶ ἔξω ἀνθρώ-
πων».

Ἐρχόμενος εἰτα εἰς τὸ κατὰ τοῦ σώματος
κατηγορητήριον τῆς ψυχῆς, λέγει, ὅτι, αὐτὴ
κατ' ἀρχὰς ἐξέφρασε τὴν χαρὰν αὐτῆς, ὅτι οἱ
δικασταὶ (ἀναχωρηταὶ) εἶνε ἀσκηταὶ συμπά-
σης ἀρετῆς», εἰς ἣν κατήνησαν διὰ τῆς πρὸς

τὸ σῶμα πάλης, ἄσπερ καὶ ὑμεῖς ἀπιδόμενοι
καὶ πθεῖν φυλαζόμενοι (δηλ. τὴν ἐπιβουλήν
τῶν μελῶν τοῦ σώματος), ἔγνωτε ἐξ ἀνθρώπων
ἀφανισθῆναι λόγμιας κατελιηφότες θηροτρόφους
καὶ ἄντρα αὐτόροφα καὶ γῆς ἀνηλίους μυχοὺς
ἀποδύντες, καὶ δι' ἐρήμης ἀοικήτου πλαζόμε-
νοι αἰθριοι, ἵνα ταῖς πονηραῖς εἰσόδους τῶν σω-
ματικῶν ἐπεζυγωμένων αἰσθήσεων τὸ μὲν τῆς
ἀλόγου ψυχῆς ἀποθηριούμενον ἀτρεμῆ ἀτροποῦν,
τὸ δὲ νοερὸν τῆς λογικῆς ψυχῆς σχολάζον τῶν
περὶ τὰ αἰθητὰ τυρβασμῶν, ἀσχολον προσανέ-
χη τοῖς περὶ τὰ νοητὰ θηρεύμασιν». Ὡς πρὸς
εἰδότας ἄρα λαλοῦσα δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγ-
κην νὰ διατρέψῃ λεπτομερῶς περὶ τὰς βλάβδας,
ἧς τῇ παρέχει «ἡ σύνοικος ἡδε συμφορὰ» (τὸ σῶ-
μα). Ταῦτα προομιμασκάμενη ἡ ψυχὴ καὶ ἀρχο-
μένη τῆς κατὰ τοῦ σώματος κατηγορίας, ἐπαι-
νεῖ πρῶτον τὴν καταγωγὴν αὐτῆς· αἰετὸν εἰμι
—λέγει—γένος καὶ τῆς ἀνω εὐγενείας ἀπορ-
ροῦ... καὶ εἰκὼν ἀρχικὴ καὶ βασιλεῖς τῶν χαμαὶ
ἐρχομένων πάντων... οὐχ ἦττον ὁ Θεὸς αὐκ
οἶδ' οἷς τισι λόγοις» ἐνέκλεισεν αὐτὴν ἐν τῷ
σώματι, ἵπως ἵνα μὴ μεγαλοπρονῆ. Λυγμοὶ ὁ-
μως δικκόπτουσι τῆς ψυχῆς τὸν λόγον, διότι
ἐνθυμῆται πόσον κῦτελήθη ὑπὸ τοῦ σώματος
ἀπ' αὐτῶν ἔτι τῶν πρῶτων ἡμερῶν τῆς μετ' αὐτοῦ
συζυγίας, καὶ ἐξίσταται ἕσα πάσχει καὶ πρὸ τῆς
γεννήσεως, ἐν τῇ μήτρᾳ τοῦ σώματος, καὶ κα-
τὰ τὴν γέννησιν καὶ μετ' αὐτὴν. Κατὰ τὴν
τρίτην ταύτην περίοδον τῆς ζωῆς τὸ σῶμα διὰ
τῶν εἰσφερομένων τροφῶν κτώμενον δυνάμεις
ἐναντίας τῇ ψυχῇ, ἐκμυζᾷ αὐτὴν διὰ τοῦ ἐπι-
θυμητικοῦ καὶ θυμοειδοῦς, τῆς γαστριμαργίας,
τῆς πορνείας καὶ τῆς φιλοχρηματικίας, καὶ ἐξοκέ-
λει δι' αὐτῶν εἰς τὰς ἀκρότητας τῆς δουλείας
τῇ τε κοιλίᾳ καὶ τοῖς ὕπ' αὐτὴν. Ταιουτοτρό-
πως τὸ σῶμα τὸν φυσικὸν νόμον τῆς θρέψεως
καὶ τῆς πρὸς ἐπιγονὴν τάσεως ματεχειρίσθη ὡς

νον. Κάντεσθεν, ὅσοις προσπαλαίω νοσημάτων ἔθνεσιν! Ἡ γὰρ πρεῖμα κλινοπέτες, ἢ ἀπόπληκτον ἐρείπιον, ἢ πυρετῶ τηγαρίζομαι, ἢ στρεβλοῦμαι πόδας καὶ χεῖρας ἀρθροῖσιν· εἶτα καὶ δημίους ἐμπίσθους ἰατροῖς ἐκδίδομαι φαρ-

μακεύειν καὶ κρεουργεῖν· ἔσθ' ὅτε καὶ βασιανσταῖς μισανθρώποις δαίμοσι».

Οἱ δικασταί, ἀκούσαντες καὶ τῆς ἀπολογίας τοῦ σώματος, κατεδίκασαν τὴν ψυχὴν ὡς μαχιζίζουσαν. Φάρος Ἄλ.

ΤΑ ΑΣΚΛΗΠΕΙΑ ΕΝ ΤΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ

ΚΑΙ Η ΔΙ' ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΥ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

(Συνέχεια ἴδε προηγ. φύλλον)

Εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου ἦσαν διαδεδομένα τὰ λαμπρὰ ταῦτα ἰδρύματα, ὡς καὶ ἡ θανατουργὸς ἰδιότης αὐτῶν· τοσοῦτον δὲ ἐξετιμῶντο καὶ ἐφημίζοντο, ὥστε χιλιάδες ἰκετῶν ἢ πασχόντων προσήρχοντο κατ' ἔτος ἐν τοῖς ἱεροῖς τούτοις ἰδρύμασιν, ὅπως ζητήσωσι τὴν ἴασιν ποικίλων νοσημάτων.

Τὰ θεραπευτικὰ μέσα, αἵτινα οἱ ἱερεῖς ἐξήσκειον ἐπὶ τῶν ἀρρώστων ἦσαν πολλαπλᾶ, ψυχαγωγικά, φαρμακευτικά, χειρουργικά, ἀσκητικά, γυμναστικά κτλ. καὶ ἐφηρμοζόντο ὑπὸ εἰδικῶν ἱερέων καὶ προσώπων. Ἀλλὰ τὸ περιεργον εἶναι, ὅτι μετεχειρίζοντο καὶ ζῶα διάφορα, αἵτινα οὕτως εἰπεῖν, ἀπετέλουν ἐπίσης ἀναπόσπαστον μέρος τῆς ἰατρικῆς ταύτης ομάδος. Δηλαδή ὄφεις, ἀλέκτορας, κύνες, κτλ.

Τὸ ἱερατικὸν προσωπικὸν ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ μεγάλου ἱερέως ἢ πρωθιερέως, ὅστις καὶ διήθυνεν ἱεραρχικῶς τὸν Ναόν, ἐκ τοῦ λεγομένου Πυροφόρου, ὅστις ἐξετέλει χρέη διακόνου καὶ βοηθοῦ εἰς τὰς ἰατρικὰς ἐργασίας, ἐκ πολλῶν ἱερομητόνων καὶ ἀρκετῶν θεραπευτῶν. Μεταδὲ τῶν τελευταίων κατελέγοντο καὶ οἱ νοσοκόμοι Ἐπιήρχον δὲ καὶ ἱερεῖαι καὶ παρθένοι, αἵτινες, ὡς εἰκόσθαι, θὰ ἐχρησίμευον εἰς τὸν ἔπνωτισμὸν καὶ τὰς ἐγκοιμήσεις, ὡς θὰ εἶδομεν παρακατιόντες.

Τὴν ἰατρικὴν τῶν βοηθῶν οἱ τῶν Ἀσκληπιείων τούτων θεράποντες παρέχον τοῖς προσερχομένοις ἰκέταις διὰ μυστικῶν τρόπων ἰδίως, δι' ἀμέσου διὰ συνταγῶν θεραπείας καὶ ἄλλων προχείρων μέσων, συνωδᾶ τῶ εἶδει τῆς νόσου καὶ ταῖς γνώσεσιν αὐτῶν ἐκ προγενεστέρων ὁμοίων θεραπειῶν Ὅσαίς δὲ τοῖς παρουσιάζετο περιπτώσεσι νόσου δυσχεροῦς, ἀγνώστου αὐτοῖς ἢ καὶ ἀμφιβόλου, μετεχειρίζοντο τὰς ἐγκοιμήσεις, ἔπνωτισμὸν τὴν σήμερον καλούμενον τὴν ἔπνοβόλην, ἀνθυποβόλην κτλ., δηλαδή τὴν μεσολάβησιν τῶν θεῶν, παρ' ὧν ἐλάμβανον κατηγορηματικὴν συνταγὴν τῆς θεραπείας οἰασθῆναι νόσου, ἢν ἐφαρμόζοντες, ἐπετύγγανον τὴν θεραπείαν. Τοσαύτην δὲ πίστιν καὶ πεποί-

θησιν εἶχον εἰς τὰς τοιαύτας ἀνακοινώσεις τῶν θεῶν, ὥστε καὶ θεράποντες καὶ θεραπευόμενοι ποσῶς δὲν ἀμφέβαλλον περὶ τῆς θεραπείας τῶν προκειμένων νόσων, πάνυ δὲ εὐχαρίστως καὶ ἀγογγύστως ὑπεβάλλοντο εἰς οἰαδήποτε ἀσκήσεις μακρὰς ἢ ὀδυνηρὰς ἢ καὶ τρομερὰς καὶ φοβερὰς πολλάκις, ὀπτασίας καὶ ἀγῶνας, ἀφοῦ θὰ ἀπηλλάσσοντο ταχέως τῶν κατατρύχοντων αὐτοὺς δεινῶν.

Τινὲς ἰσχυρίζονται, ὅτι ἡ μεγάλη πίστις καὶ ἐδύβεια συντείνει πολλάκις εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν νόσου ἢ κακοῦ τινος. Δὲν ἀρνούμεθα, ὅτι καὶ τοῦτο πιθανῶς δύναται νὰ συντελέσῃ ὡς πολλάκις καὶ μία αἰφνιδία χαρὰ ἢ λύπη δύναται ν' ἀπομακρύνωσιν ἢ προκαλέσωσιν ἐσχίριστον ἢ δυσάρεστον συνέπειαν ἢ γεγονός, ἀλλὰ ταῦτα οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι πρὸς ὑπόδειξιν ὀρισμένης θεραπείας νόσου παρὰ θεοῦ ἢ πνεύματος, ὡς λέγομεν τὴν σήμερον, ὅστις ἐκδηλοῦται ἐμφανῶς καὶ ὀρισμένως ἐν προκαλουμέναις περιπτώσεσιν ἐν ὄνειροις καὶ ἐν ἔπνωτισμῶ, ἐν αὐτῶ τῶ πάσχοντι καὶ ὑποβαλλομένῳ ἢ ἐν τῇ μεσολάβησιν παρθένῳ ἱερείᾳ, ὧν παραδείγματα ἔχομεν ἄπειρα ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐν τοῖς ἀναγερομένοις τούτοις ναοῖς, Ἀσκληπιείοις καὶ Μαντείοις.

Τοῦτο δὲν εἶναι μῦθος, οὔτε ἀπάτη, ἀλλ' οὔτε καὶ πλάνη, ἀφοῦ ἡ ἱστορία ἀδθητικῶς τὸ ἀναφέρει, οἱ δὲ σπουδαιότεροι ἱστορικοὶ καὶ κοινωνιολόγοι οὐ μόνον ἐπίστευον εἰς τὴν μεσολάβησιν τῶν θεῶν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων πραγμάτων ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οὔτοι ἐθελοούτως καὶ ἐδοκίμασαν τὰς τοιαύτας ἐπικοινωνίας καὶ πολλοὶ τούτων ὑπεβλήθησαν εἰς ὅλας τὰς ἐξασκουμένας τότε θείας δοκιμασίας.

Τὴν τοιαύτην θείαν μεσολάβησιν πιστοποιοῦσιν ἐμπράκτως σήμερον πάντες οἱ καταγινομένοι καὶ νῦν πειραματιζόμενοι εἰς τὸν πνευματισμὸν, ἐξ ὧν ἀριθμοῦνται πλείοσι οὐνοδαῖοι καθηγηταί, ἰατροί, φυσιολόγοι κτλ., Ἄγγλοι, Ἀμερικανοί, Γάλλοι, Ρώσοι, Γερμανοὶ καὶ Ἰταλοὶ κτλ. καὶ προσπαθοῦσιν ἤδη ν' ἀναγάγωσι τὴν ἀγνώστον αὐτοῖς ταύτην πραγματικότητα εἰς θετικὴν ἀλήθειαν.

Ὁ Λαδύρινθος τῆς Ἐπιδαύρου ὡς σήμερον ἔχει.

Ὁ πνευματισμὸς ἤδη ποιεῖ προόδους καὶ δὲν ἀπέχομεν ἐπι πολὺ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπισήμως πλέον ἢ σύγχρονος ἐπιστήμη θὰ εἴπῃ ὀρισμένως τὴν γνώμην τῆς, πιστοποιοῦσα καὶ τὰ παλαιὰ καὶ τὰ σύγχρονα ταῦτα φαινόμενα.

Τὸ ἀπόρητον τοῦ τρόπου τῆς ἐξασκήσεως τῆς ἰατρικῆς ἐν τοῖς Ἀσκληπιείοις ἐπεβάλλετο καὶ ἐτηρεῖτο ἀσθητότατα ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων, βαρύντατος δὲ ὄρκος ἐφηρμοζέτο τοῖς μεμνημένοις. Κατὰ δὲ τὸν Δουκιανὸν ὁ ἀκόλουθος ὄρκος ὄριζετο. «Μύστης με σιγῆν ὄρκος, οὐκ εἶ φράσαι καὶ λοισθία θνήσκοντος ἐντολὴ πατρός».

Μόνον δὲ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν ἦσαν μεμνημένοι καὶ κατεῖχον τὰς ἀπορρήτους διδασκαλίας. Εἰς δὲ τοὺς νεωτέρους ἢ δοκίμους ἐξ αὐτῶν καὶ τοὺς βεβήλους ἐν γένει τῆς ἰατρικῆς, ἀπηγορεύετο ἀσθητῶς καὶ νὰ ἐρωτῶσι κἄν περὶ τούτου, διότι κατὰ τὸν Ἰπποκράτην, «τὰ ἱερὰ ἔόντα πράγματα ἱεροῖσιν ἀνθρώποισι δεικνυταί· βεβήλοισι δὲ οὐ θέμις πρὶν ἢ τελεσθῶσιν ὀργίλοισιν ἐπιστήμης».

Ὅττω λοιπὸν καὶ εἰς τὴν Ἐπίδαυρον, οἱ μὲν ἀνώτεροι ἱερεῖς ἦσαν κάτοχοι καὶ γνώσται τῆς θεραπείας τῶν νόσων καὶ οὔτοι μόνον μόνον ἐφηρμοζον ταύτην, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἱερεῖς ἐξήσκειον τὰς ἀπλᾶς θρησκευτικὰς ἱεροτελεστίας. Τούτων μὲν πικρότατος πέπλος ἐκάλυπτε καὶ τότε τὴν μυστηριώδη ἐνέργειαν τῆς θεραπείας τῶν νόσων, ὅπως συνέβαινε καὶ ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις μυστηρίοις, ἐνθα οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς τῶν μεμνημένων ἐγίνωσκε τι καὶ πῶς διενηργούντο

τὰ μυστήρια ταῦτα. Φαίνεται δὲ, ὅτι διήρχε σχέσις καὶ συνάρεια πρὸς ταῦτα, καθόσον οἱ ἱερεῖς τῶν διαφόρων Ἀσκληπιείων συνεκοινωνοῦν πρὸς ἀλλήλους καὶ εἰς ἀλληλογραφίαν ἐδρίσκοτο, ἀποκρύπτοντες ἐπιμελῶς τὴν μετάδοσιν τῶν μυστηρίων εἰς τρίτους.

Παράδειγμα διαφωτιστικὸν ἐν πολλοῖς ἔχομεν τὸ ἐπὶ τοῦ Θεσσαλοῦ ἀναφερόμενον, κατὰ τὸ ὅποιον οἱ Ἀμφικτύονες πολιορκούντες ματαίως τὴν ἐν τῇ Φωκίᾳ πόλιν Κίρραν καὶ ἐπὶ μακρὸν ταλαιπωρηθέντες, ἐπεμψαν πρεσβείαν εἰς Δελφὸς ἐπικαλούμενοι τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ, ἢ δὲ Πυθία ἐχρησιμοδότησεν, ὅτι τότε μόνον θὰ ἐκκυριεύετο ἡ πόλις, διὰν μετακαλεῖτο ἐκ τοῦ Ἀσκληπιείου τῆς Κῶ ὁ πρωθιερεὺς αὐτοῦ Νέβρος μετὰ τοῦ υἱοῦ του Χρύσου.

Ἦτο δὲ ὁ Νέβρος πρόγονος τοῦ Ἰπποκράτους Ὁ δὲ υἱὸς του Χρύσης ἦτο ἐπίσης ἀρχαῖος ἰατρός. Τὸ δὲ Ἀσκληπιεῖον τῆς Κῶ, ὡς γνωστὸν, προσεξείχε κατὰ τὴν ἰατρικὴν, οἱ δὲ ἱερεῖς αὐτοῦ ἐθεοοῦντο μεγαλείτεροι διδάσκαλοι, ὡς τοιοῦτος δὲ ἐφημιζέτο καὶ ὁ ἄνω μνησθεὶς Νέβρος· ὅλα δὲ τὰ Ἀσκληπιεῖα ἐθεώρουν ὡς μεγαλείτερον ἱερόν τὸ τῆς Κῶ.

Ἐκ τῆς ἱστορίας, δηλαδή ἐξ ὧν μᾶς μετέδωκεν αὕτη, ὡς ἐκ τῶν προκυψάντων μέχρι τοῦδε τεκμηρίων ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν, μαθητόμεν, ὅτι οἱ ἱερεῖς τῶν Ἀσκληπιείων ἦσαν καὶ ἰατροί. Ἀσκληπιόδαι λεγόμενοι οὔτινες ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεᾶν μετέδιδον οἰκογενειακῶς τὰ μυστήρια τῆς τέχνης τῶν, καὶ ὅτι ἡ μυστικότης καὶ ἡ ὑπερφυσικὴ ἐδέεστος τῆς ἀμέμπτου λειτουργ-

γίας τῶν ἰδρυμάτων τούτων. Ὅτι δὲ ταῦτα ἦσαν πολυτελῆ καὶ διατηροῦντο ἐκ τῶν πλουσίων δώρων τῶν προσερχομένων καὶ ἰωμένων ἀρρώστων καὶ οὗτις ἐπὶ ἤρῃ πολυπληθὲς προσωπικῶν ὑπηρετικῶν ὡς καὶ ὅτι κατὰ χιλιάδας προσήρχοντο ἐτησίως ἐν αὐτοῖς πρὸς θεραπείαν.

Ἐπολείπεται ἤδη νὰ ἐξετάσωμεν. ἂν τὰ ἀρχαῖα ταῦτα Ἀσκληπιεῖα ὁμοιάζον πρὸς τὰ σύγχρονα ἡμῖν σενατόρια καὶ κλινικὰς, πρὸς τὰς ἱαματικὰς καὶ θανατοουργοὺς πηγὰς, ὡς ἡ πεφημισμένη τῆς Παναγίας τῆς Λούρης, ἐν Γαλλίᾳ ἢ πρὸς τὰς νῦν ὑπαρχούσας ἐν Ἀμερικῇ ἰδίως, Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ, Ρωσίᾳ κτλ. πνευματικὰς καὶ ὑπνωτιστικὰς ἐταιρείας.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν διαφόρων διασωθεῖσων περιγραφῶν πληροφοροῦμεθα, ὅτι ἐφηρμοζέτο πρῶτον ἢ κυρίως θεραπεία τῶν νομιζομένων λεγομένων, καὶ εἶτα οἱ ἄρρωστοι μετεφέροντο εἰς τὴν Θόλον πρὸς ἐγκοίμησιν ὅτι ἄλλοι μὲν ἦσαν ἱκανοὶ πρὸς ἐγκοίμησιν καὶ ἄλλοι δὲν ἦσαν ἐπιδεκτικοὶ ἕτεροι δὲ ὑπεβάλλοντο εἰς ἀσκήσεις, βαθμηδὸν γινόμενοι ἐπιδεκτικοὶ ἐγκοιμῆσεως Δι' ὅσους δὲ ἡ θεραπεία ἐθεωρεῖτο ἐκ τῶν προτέρων ἀσφαλῆς, δηλ. ἦτο γνωστὴ ἐξ ἄλλων προηγούμενων θεραπειῶν, τότε ἦτο περιττὴ ἡ ἐγκοίμησις καὶ προσέβαινον τότε ἀσφαλῶς εἰς τὴν συνήθη θεραπείαν.

Τί δὲ ἐζητεῖτο διὰ τῆς ἐγκοιμῆσεως; Ἡ μεσολάβησις τοῦ Θεοῦ (πνεύματος ὡς λέγομεν τὴν σήμερον) πρὸς ἐπόδειξιν τῶν μέσων τῆς θεραπείας, ὡς πληροφοροῦσιν ἡμᾶς ἵπασαι αἱ διασωθεῖσαι περιγραφαὶ καὶ αὐτὰ τὰ διασωθέντα ἐρείπια τῶν πολυσημάντων τότε Ἀσκληπιείων, Ναῶν καὶ Μαντείων.

Ἐχομεν μεταξὺ ἄλλων τὸ ἐπίγραμμα Δισχύρου τοῦ ῥήτορος :

Θνητῶν μὲν τέχναις ἀπορούμενος, εἰς δὲ τὸ θεῖον ἐπίδα πᾶσαν ἔχων, προλιπὼν εὐπαιδᾶς Ἀθήνας, ἰάθην ἐλθὼν, Ἀσκλίπει, πρὸς τὸ σὸν ἕλκος.

ἕλκος ἔχων κεφαλῆς ἐνιαύσιον, ἐν τρισὶ μῆσιν

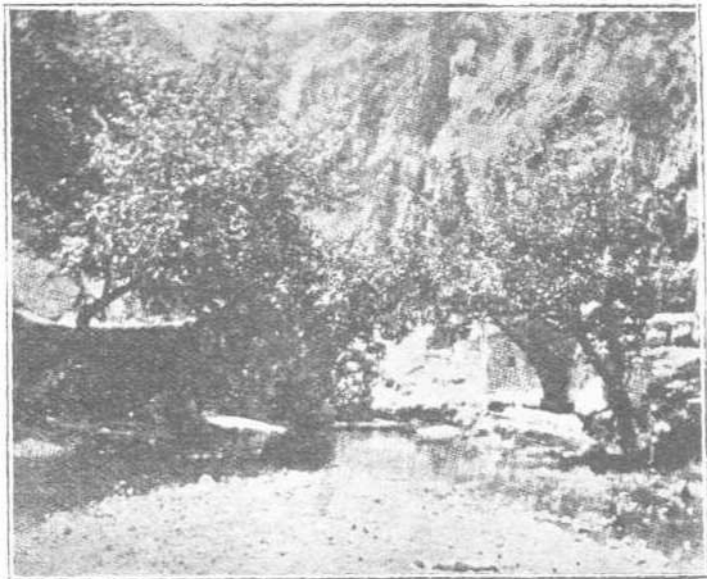
Τοῦ Διοφάντου :

« ὦ παμμακάριστε Ἀσκληπιεῖ, Θεέ ἱατρέ, χάρις εἰς τὴν τέχνην σου ὁ Διοφάντης ἰαθεὶς ἐκ τοῦ φοβεροῦ πάθους του (ἕλκος κακοήθους) δὲν θὰ βαδίξῃ τοῦ λοιποῦ ὡς ὁ καρκίνος ἢ ὡς ἐπὶ ἀγρίων ἀκανθῶν κτλ. ».

Καὶ τοῦ λεγομένου Ἰούλλου εἶνε πολύτιμον διὰ τὰς λεπτομερείας. ἢς παρέχει περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὡς καὶ διὰ τὸ ὕψος τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν παῖνος κτλ.

Οἱ ἄρρωστοι, πρὸ τῆς ὑποβολῆς αὐτῶν εἰς τὴν ἐγκοίμησιν, συναναστρέφοντο διαρκῶς μετὰ τῶν ἱερέων, οἵτινες προσελάθουν νὰ ἐξυψώσωσι πάση θυσίᾳ τὸ ἠθικὸν αὐτῶν καὶ νὰ κρατύνωσι τὴν πεποιθήσιν πρὸς τὴν μέλλουσαν μεγάλην σιγμῆν. καθ' ἣν θὰ ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν μυστηριώδη θεραπείαν αὐτοῦ τούτου τοῦ μεγάλου Θεοῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἐτελοῦντο αἱ θυσίαι, ἀξάνουσαι ἔτι μᾶλλον τὸ θάρρος καὶ ἐξυψοῦσαι πρὸς τὸν Θεὸν τὸ πνεῦμα.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο καὶ τὸ μετ' ἔπειτα ὁ ἄρρωστος διετέλει ἐν τελείᾳ ἀναπαύσει πνεύματος καὶ σώματος, διερχόμενος εὐχαρίστως καὶ ἐν ἡσυχίᾳ τὰς ὥρας του μέχρι τῆς ὥρας τῆς ὑποβολῆς. ὅτε μετεφέρετο εἰς τὴν μυστηριώδη κυκλοτερῆ οἰκοδομὴν τῆς Θόλου. πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς ὁποίας ἐτελοῦντο νέαι θυσίαι μετὰ τὰς ὁποίας ἐν ἐκστάσει διατελῶν πλέεν ὠδηγεῖτο ἐντὸς τῆς μεγαλοπρεποῦς καὶ καλλιτεχνικῆς αἰθούσης τοῦ ὠραίου αὐτοῦ οἰκοδομήματος. Γλυκυτάτη ὑμνωδία ἠκούετο τότε ψαλλομένη ἐν

Ἡ Πηγὴ τοῦ Τροφωνίου Ἀντροῦ.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΔΟΞΑΣΑΤΕ

Ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον Σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυὶδ (Λουκ. 2).

Δοδοξασμένη καὶ ὑπερέμνητος ἡ παρούσα ἡμέρα, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ τοῦ κόσμου Σωτήρ πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν ἐκ τῆς ἀγίας καὶ ἀχράντου Παρθένου. Ὑπερευλογημένον καὶ ὑπερένδοξον τὸ τεχθὲν βρέφος, τὸ ὁποῖον ἀπέβη ὁ αἰώνιος καὶ παντοδύναμος τῆς ἀνθρωπότητος Ανθρωπότης καὶ εὐεργέτης, ὅστις κατὰ τὸν θεορρήμονα Παῦλον «ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις» (Κορινθ. Α'. 1, 30). Χαίρετε λοιπὸν λαοὶ καὶ ἀγαλλιάσθε. Τὴν ἀγαλλίασιν ταύτην εὐηγγελίσατο εἰς τοὺς ποιμένας ὁ φανεὶς ἀστραπηβόλος ἄγγελος. Ἴδὸν πῶς περιγράφει συντόμως τὸ μέγα γεγονός ὁ ἐμφανισθεὶς ἄγγελος. «Μὴ φοβείσθε, εἶπεν εἰς τοὺς ποιμένας ἰδὸν γάρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣς ἔστι παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον Σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος. ἐν πόλει Δαυὶδ καὶ τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον· εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν τῇ φάτινῃ καὶ ἐξαιφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ, αἰνοῦντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων: Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» (Λουκ. 2, 10).

Ἐν τῇ ἀπειρῷ αὐτοῦ ἀγαθότητι καὶ φιλοφροσύνῃ ἠδύοκησεν ὁ Ὑψιστος νὰ παράσῃ τῷ κόσμῳ τὴν εἰρήνην, καὶ τοῖς ἀνθρώποις τὴν σωτηρίαν. Ἐξ ὑπερβαλλούσης πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπης ἠθέλησεν ὁ πάντων Δεσπότης καὶ ποιητὴς νὰ ἐμφανισθῇ σαρκοφόρος ὁ προαιώνιος αὐτοῦ Λόγος καὶ Υἱὸς πρὸς ἀπολύτρωσιν τοῦ κόσμου «Ὅτις γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ἐβεβαίωσε αὐτὸς ὁ σαρκωθεὶς Ανθρωπότης, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκε». Δοξάσωμεν λοιπὸν ἐν λόγῳ καὶ ἔργοις ἀγαθοῖς τὸν φιλόανθρωπον Πατέρα καὶ τὸν γεννηθέντα Υἱόν· προσαπαιτήσωμεν αὐτῷ οὐρανόθεν κατελθόντι προσέλθωμεν ἐν ἀγάπῃ καὶ πίστει θερμῇ. Τοῦτο παραγγέλλει καὶ ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία βοῶσα ἀγαλλομένη «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε· Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε· Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε». Ὑψωθῶμεν ὑπὲρ τὰ γῆνα καὶ χαμαί-ζηλα, ἐν ἀξιοθῶμεν νὰ κατίδωμεν τὸ μέγα φῶς, ὅπερ μέλλει νὰ περιβάλῃ καὶ περιλάβῃ τὴν ὑφήλιον πᾶσαν. «Καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιασμένην ἐν φόβῳ Θεοῦ». Ὁ Χριστιανικὸς ἡμῶν βίος καὶ ἡ κατὰ Χριστὸν διαγωγή θὰ καταστήσῃ ἡμᾶς ἀξίους, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ κατανοήσωμεν τὸ μέγα τῆς φάτινης

χορῶν καὶ ὁ περίφημος παῖς τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀντήχει ἡδέως, ὑπὸ τὴν μυστηριώδη σιγῆν τῆς Θόλου. Τότε προσεφέροντο τῷ ὑποβαλλομένῳ εἰς τὴν δοκιμασίαν ταύτην διάφορα πρὸ πάντων διεγερτικὰ ποτά, ἡδέα φίλτρα καὶ νέκταρ πανοίλυπον. Ὅτι δὲ μετεχειρίζοντο καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ναρκωτικὰ φάρμακα καὶ ρίζας ὀδονηφόρους, γνωρίζομεν καλῶς καὶ ἐκ τοῦ Ὁμήρου ἀκόμη ἀφοῦ, ἐπὶ τε τῆς πληγῆς τοῦ Ἀργεῶς καὶ τοῦ Αἰδου ὁ Πήλων τοιαῦτα ἐπέπασσεν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Πίτροκλος ἐπὶ τοῦ ἕλκους τοῦ Εὐρυπόλου ἔρριπεν ἥλια φάρμακα. ῥίζαν ὀδονηφόρα Ἄφ' ἑτέρου δὲ ἡ Ἑλένη ἐπέχυσεν ἐντὸς τοῦ οἴνου τοῦ Τηλεμάχου ναρκωτικὸν φάρμακον, «νηπενθὲς καὶ ἀχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων». Ἀλλὰ μήτοι καὶ ἡ Κίρκη δὲν ἀνεμίγνυε μετὰ τοῦ οἴνου «φάρμακα λυγρ' ἵνα πάγχυ λαθοῖατο πατρίδος αἵης».

Ἐν τοιαύτῃ λιπὸν ψυχολογικῇ καὶ διανοητικῇ καταστάσει διατελοῦντα μετέφερον τότε τὸν ἱκέτην, ἐντελῶς παραπαίοντα εἰς τὸ σιγῆλόν καὶ μυστηριώδες Ἄβατον ἢ Ἄδυτον, ὅπου κατέκλινον αὐτόν, ἐπὶ τοῦ θερμοῦ ἔτι δέρματος τοῦ ὑπ' αὐτοῦ θυσιασθέντος ζώου, ἐπιβάλλοντες ἐν ταῦτ' αὐτῷ σιγῆν εἰς ὅ,τι καὶ ἂν ἐβλεπεν ἢ ἤκουεν...

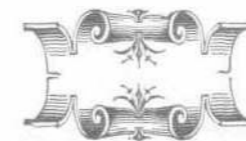
Ἐνταῦθα δέον νὰ προσέξωμεν πολὺ, διότι ἐνταῦθα ἔγκειται ἡ λύσις τοῦ μυστηρίου καὶ ἡ διασάφησις τοῦ ἡμετέρου θέματος.

Ἐνῶ ἰσούχος ἐκοιμᾶτο ὁ ἱκέτης, προσήρχετο ὕλως ἀκαταλήπτως καὶ ἀθροῦβως ὁ πρωθιερεὺς ἐκ τοῦ ἰδιαίτερου παρακειμένου, ἐν ᾧ παρέμενε, διαμερίσματος καὶ παρελάμβανε τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ θεοῦ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἐν ὑπνῷ ἢ ἐκστάσει διατελοῦντος ἱκέτου.

Ἡ μυστηριώδης αὕτη συνάντησις καὶ ἱεροτελεστία, οὕτως εἶπεν, ἢ μᾶλλον ἢ πρόσκλησις καὶ προσέλευσις τοῦ θεοῦ καὶ συνομιλία μετὰ τοῦ πρωθιερέως εἶναι τὸ μέγα μυστήριον, ὅπερ ἀσφαλῶς διετηρήθη μεταξὺ τῶν μεμνημένων καὶ πάντες μὲν ἀπεδέχοντο τὴν θεῖαν μεσολάβησιν, ὀλίγοι δὲ ἐν εἰς ὁ Ἀριστοφάνης, ὡς θὰ ἴδωμεν καὶ οἱ νεώτεροι ἀπέκρουσαν ἢ εἰρωνεύθησαν αὐτῆς. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ ἐξαγγελθεῖσα θεῖα ἐκδήλωσις μετὰ τὴν ἐγκοίμησιν ἐθεωρήθη πάντοτε ἱερὰ καὶ ἀκριβῆς, οἱ δὲ ἱαθέντες ἐκ ταύτης ἱκέται ἐμείναν εὐχαριστημένοι καὶ εὐγνώμονες.

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ ἐξετάσωμεν εἰδικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

(G. M. Reuzes)

μυστήριον καὶ τοῦ σαρκωθέντος Λόγου τὴν
θείαν δύναμιν καὶ οὐράνιον προέλεον.

Τῶν Προφητῶν αἱ προρρηθείαι.

Τὴν θαυμαστὴν γέννησιν τοῦ οὐρανόθεν τούτου παιδὸς προκατήγγειλαν ἐν πνεύματι πρὸ αἰώνων οἱ προφῆται «Δώσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῖν σημεῖον, εἶπεν ὁ μεγαλοφωνότατος τῶν προφητῶν Ἡσαΐας· Ἴδου ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται καὶ τέξεται Υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ». (Ἡσ. κεφ. Ζ'. 7). Οὗτός ἐστιν ὁ μονογενὴς τοῦ Θεοῦ Υἱός, ὅστις κατὰ τὸν αὐτὸν προφήτην «Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, Υἱός, καὶ ἐδόθη ἡμῖν. . . καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμασιὸς σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρός, ἑξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος» (Αὐτ. θ'. 6). Ἐπὶ τοῦ οὐρανόθεν κατελθόντος τούτου παιδὸς ἐνανεπαύσατο τὸ Πνεῦμα τὸ

ἅγιον καὶ ἐπέπλησεν αὐτὸ πάσης σοφίας καὶ χάριτος, παντὸς πνευματικοῦ δώρου καὶ χαρίσματος· «Ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτῷ Πνεῦμα Θεοῦ, Πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, Πνεῦμα βουλήσ καὶ ἰσχύος, Πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας, Πνεῦμα φόβου Θεοῦ ἐμπλήσει αὐτόν. . . κρινεῖ ἐν δικαιοσύνῃ ταπεινῶν κρίσιν, καὶ ἐλέγξει ἐν ἐδδότητι τοὺς ἐνδόξους τῆς γῆς καὶ πατάξει τὴν γῆν τῷ λόγῳ τῶν στόματος αὐτοῦ, καὶ τῷ πνεύματι διὰ χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβεῖς. Καὶ ἔσται δικαιοσύνη ἐξωσμένος τὴν ὁσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἀλήθειαν ἐλλημμένος τὰς πλευρὰς αὐτοῦ» (Αὐτ. ια'. 1).

Ταῦτα προανήγγειλε καὶ ὁ προφητὰναξ Δαυὶδ, ἐκ τῆς ὁσφύος τοῦ οὐρανόθεν ἡ ἀμόλυτος Παρθένος καὶ Μήτηρ· «Ἀνατελεῖ, εἶπεν ὁ ψαλμῶδός, ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ πλεῖθος εἰρήνης. . . Καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ

θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ ποταμῶν ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης. Βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προσάξουσιν, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ. . . Καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ» (ψαλμ. σα'). Ταῦτα πάντα καὶ πλεῖστα ἕτερα, ἅπερ προεκήρυξαν οἱ προφῆται ἐφηρημόσθησαν ἐπακριβῶς, καὶ ἐξεπληρώθησαν θαυμασιῶς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ γεννηθέντος Θεοανθρώπου Σωτήρος.

Τὸ παιάγιον τοῦτο βρέφος, τοῦ οὐρανόθεν ἡ δόξα καὶ ἡ λατρεία, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις θὰ ἐπεκταθῆ καθ' ἅπασαν τὴν γῆν κατὰ τὸν προφήτην, καὶ τὸ οὐρανόθεν θὰ λατρεύωσιν εἰς αἰῶνας πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ θὰ μακαρίζωσιν πᾶσαι τῶν ἀνθρώπων αἱ γενεαί, μέλλει ἀφ' οὗ ἀνδρωθῆ, νὰ διαχρῆσθῃ ἀνὰ τὸν κόσμον ἀναλαμπὰς φωτὸς οὐρανόθεν. Μέλλει νὰ φωτίσῃ τὴν ἐν οὐκί τει καθεύδουσαν ἀνθρωπότητα διὰ διδασκαλίας ἐξόχου καὶ πρωτακούστου. Μέλλει νὰ διδάξῃ πανταχοῦ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ οὐρανόθεν θὰ καταρρίψῃ τὴν πατροπαράδοτον πλάνην τῶν εἰδώλων, θὰ ἐλέγξῃ καὶ θὰ καταδείξῃ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀνυπαρξίαν τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, καὶ θὰ κηρύξῃ τὴν ἀληθῆς θεογονίαν. Θὰ ἐκμηδενίσῃ τὰς ἐπικρατούσας ψευδεῖς θρησκείας καὶ δοξασίας, καὶ θὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὴν ἀληθινὴν καὶ πνευματικὴν τοῦ Θεοῦ λατρείαν.

Ἀλλὰ πῶς καὶ τίνι τρόπῳ θὰ ἐπιτελέσῃ τὰ ἐκπληκτικὰ ταῦτα καὶ δυσεπίτευκτα γεγονότα τὸ κλαυθμυρίζον σήμερον ἐν τῇ φάτινῃ πτωχὸν καὶ ἄσημον παιδίον; Ποία ποτὲ φαντασία, καὶ διάνοια ποῖα ἠδύνατο νὰ σκεφθῆ, ὅτι τὸ ἐκ μητρὸς ταπεινῆς γεννηθὲν βρέφος καὶ εἰς νεανίαν καὶ ἄνδρα ἀδελφὸν ἐν οἰκίῳ πενιχρῷ καὶ περιβάλλοντι εὐτελεῖ, ἔμελλεν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν νὰ κλονήσῃ καὶ συνταράξῃ βασιλείας κραταιάς, καὶ ἀνατρέψῃ ἐκ βάθρων θρόνους χρυσοτεκτίτους καὶ ἀσκαλέντους; Κατὰ ποίαν λογικὴν καὶ κατὰ τίνας ἀνθρωπίνους συλλογισμοὺς τὸ παράδοξον τοῦτο παιδίον, ἄνευ χρημάτων καὶ ὀπλων, ἄνευ ἰσχυρῶν προσεταιρῶν καὶ κηδεμόνων, ἄνευ κοσμητικῆς ἰσχύος καὶ ἐπιβολῆς, ἄνευ στρατοῦ καὶ ἑλικῶν δυνάμεων θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸ, καὶ ἐκπολιτίσῃ ἔθνη ποικίλα καὶ λαοὺς βαρβάρους;

Τὸ Εὐαγγέλιον καὶ οἱ πρῶτοι κήρυκες

Πῶς λοιπὸν ἐπιτέλεσε τὰ παράδοξα ταῦτα καὶ δυσχερέστατα μεγαλοεργήματα τὸ ἔκτακτον τοῦτο καὶ ἐπὶ στρατιάς οὐρανόθεν, ἕμυλογόμνον παιδίον; Τὸ πῶς εἶνε γνωστὸν ἐκ τῆς ἱστορίας. Διὰ δώδεκα μόνον πτωχῶν καὶ ἀτήμων ἁλιέων, τοὺς οὐρανόθεν κατήχησε μαθητὰς του, καὶ διὰ τινος μικροῦ βιβλίου, τὸ οὐρανόθεν ὠνόμα-

σεν Εὐαγγέλιον, ὡς κομίζον χαρμόσυνον ἀγγελίαν, ἠδυνήθη νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ πραγματοποιήσῃ, ὅσα ὄλοι ἡμῶν οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου καὶ οἱ φιλόσοφοι, οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ εἰρητορες, οἱ ἱεροφάνται καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἱ νομοθέται τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ προφῆται δὲν ἠδυνήθησαν εἰς διάστημα μακρῶν αἰώνων νὰ ἐπιτελέσωσιν. Ἴδου τὸ μέγα καὶ ἀνεξήγητον μυστήριον, τὸ περιβάλλον τὴν φάτιν. Ἴδου ἡ ἐκλάμπουσα θεότης τοῦ Ἐμμανουήλ, ἡ ταῦτα τελέσασα καὶ εἰς πέρας ἀγαγοῦσα. Μόνη αὕτη κατέσχεν τῆς παγκοσμίου πλάνης, καὶ ἀνέτρεψε σφαλερὰς ἠθικὰς ἀρχὰς καὶ δοξασίας, ιδέας καὶ προλήψεις ἐρριζομένους ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων. Μόνη αὕτη κατήγγειλε θρησκείας παναρχαίας ἀπ' αἰώνων κρατούσας, καὶ πολυτρόπως ἐπὶ ποιητῶν καὶ ρητόρων ὑποστηρικθείσας καὶ ἐξυμνηθείσας. Ἡ θεανδρική ὑπόστασις τοῦ σαρκωθέντος Λόγου τῇ ἀείρω αὐτῆς δυνάμει μετέβαλλεν ἡθῆ καὶ ἔθιμα, ἐκ προγόνων καὶ πάππων παραληφθέντα, καὶ ἰσχυρὸν νόμον διὰ τοῦ χρόνου λαβόντα. Ἐφείλκυσε εἰς τὴν ἑαυτοῦ πίστιν δυναστείας ἰσχυρῆς, καὶ ὑπέταξεν ἐπὶ τὸ σκήπτρον αὐτοῦ ἡγεμόνας καὶ βασιλεῖς κοσμοκράτορας, οἵτινες τεταπεινωμένοι ἐκλιναν τὸν ἀχχένα πρὸ τῆς φάτινης καὶ ἠτήσαντο συγγνώμην.

Προσκυνήσατε τὸν Γεννηθέντα.

Δεῦτε λοιπὸν οἱ λελυτρωμένοι πάντες ἐπὶ τῇ σελτῇ τοῦ Ἐμμανουήλ γεννήσει ὑψωθῶμεν ἐκ τοῦ ζόφου τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν, καὶ προσέλθωμεν γεγηθότες πρὸς τὴν μαρμαίρουσαν φάτιν τῆς κόμης Βηθλεέμ, ἐξ ἧς προῆλθε τὸ φῶς, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ κόσμου! Σπεύσωμεν εἰς προσκύνησιν τοῦ θείου βρέφους, ἐκ τοῦ οὐρανόθεν ἐπήγαγεν ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια, ἡ ἀπολύτρωσις καὶ ἡ σωτηρία. Δεῦτε ἔθνη καὶ λαοί, φυλαὶ καὶ γλώσσαι, σοφοὶ καὶ ἄσοφοι, ταπεινοὶ καὶ ὑψαύχενες, βασιλεῖς καὶ ἐπάημοι, ἰλόφρονες καὶ παθῶν ἐπονειδίστων αἰχμάλωτοι, δοκησίσοφοι καὶ ἀλαζόνες, εἰρωνες καὶ παντὸς οὐρανόθεν καὶ ἱεροῦ χλευασταί, πλοῦσιοι γαῦροι καὶ πτωχοὶ συντετριμμένοι, δεῦτε πάντες, σύνετε, φρονήσατε, ἀποσεῖσατε τὴν περιεχυμένην ὑμῖν ἀχλὺν καὶ ἀναβλέψατε πρὸς τὸ ἐκ τῆς Ἰουδαίας ἀνατεῖλαν φῶς, ὅπερ προῶρισται νὰ ἐφαπλωθῇ τεραστίως καὶ τὰ σύμπαντα καταγάσῃ.

Τὸ ἄδυτον τοῦτο καὶ ἐπέλαμπρον φῶς θὰ διασκεδάσῃ τὸ ἀπανταχοῦ διακεχυμένον ἠθικὸν σκότος, θ' ἀποδιώξῃ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν πλάνην τῆς πολυθείας, θ' ἀνατρέψῃ τὰς ἐπικρατούσας διεθρῆρας δοξασίας καὶ ἀνηθικὸν προλήψεις, θὰ διδάξῃ ἀγνωστὸς τέως καὶ ὑψίστας ἀληθείας, θὰ συνδιαλλάξῃ καὶ θὰ συνδέσῃ φιλίως πρὸς ἄλληλα τὰ διαμαχόμενα ἔθνη. κηρύττειν πάντας ἴσους πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀδελφούς· θὰ ἐξαγίσθη καὶ ἐξωραίσῃ τὴν οἰκογένειαν, συνιστῶν καὶ

επιβάλλον την ιερότητα και σωφροσύνην του γάμου· θά ἠθικοποιήσῃ καὶ ἐξευγενίσῃ τὰς τῶν ἀνθρώπων κοινωνίας. καὶ θ' ἀνυψώσῃ ἐκ τοῦ ζόφου καὶ τῆς γῆνης χαμαιζηλίας. Δοξάσωμεν λοιπὸν διὰ πίστεως θερμῆς καὶ ἔργων ἀγαθῶν τῆς δόξης τὸν Κύριον, ὅστις ἐν τῇ ἀπειρῷ αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ καὶ ἀγαθότητι ἠδδόκησε διὰ τῆς ἐπὶ γῆς ἐλευσεως τοῦ θείου αὐτοῦ παιδὸς νὰ τιμήσῃ καὶ δοξάσῃ τὸν ἄνθρωπον τὸν εἰς βάρβαρον ἀτιμίας καὶ αἰσχύνῃς ἀπ' αἰῶνων κατακείμενον. Ἀνυμνήσωμεν ἀγαλλόμενοι τὸ δεδοξασμένον βρέφος, ὅπερ ἀπέβη ὁ μέγιστος καὶ

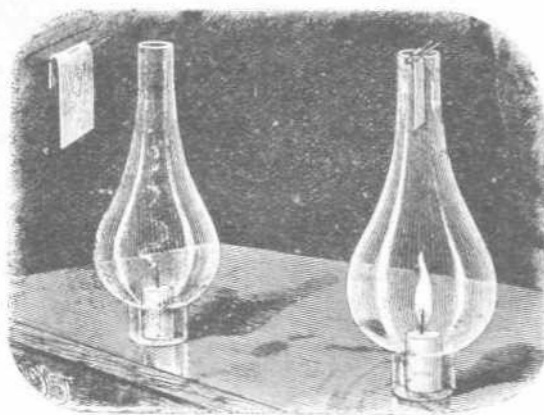
ἀπαράμιλλος τῆς ἀνθρωπότητος ἀναμορφωτῆς καὶ διδάσκαλος, Ἐν τῇ γεννήσει τοῦ ἐβλογημένου τούτου παιδὸς εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν πνεῦμα ἐπουράνιον, εὔρομεν πίστιν ἀληθῆ, καὶ διὰ ταύτης προσκυνούμεν εὐσεβεῖς, καὶ λατρεύομεν ὀρθῶς τὴν μακαρίαν καὶ ἀδιείρετον Τριῖδα, Πατέρα σὺν Υἱῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι, ὧν ἡ δόξα ἡ τιμὴ καὶ ἡ λατρεία εἰς αἰῶνας ἀλήκτους.

Χ. Κ. Μακρῆς.
Δρ. Θ. καὶ Ἱατρικῆς.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Τὸ κυρίον ἐντὸς ὑάλου λυχνίας.

Πρὸς προφύλαξιν κατὰ τοῦ ἀνέμου ἀνημμένου τινὸς κηρίου ἐπὶ τῆς τραπέζης, θέτομεν τὸν ὑάλινον σωλήνα λυχνίας τινὸς, ἀλλὰ μετὰ τινὰς στιγμὰς βλέπομεν, ὅτι ἡ φλόξ βαθυμῆδὸν ἐλαττοῦται καὶ εἶτα σβύσει. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰ ἐξαγόμενα τῆς καύσεως, ἅτινα συμμαζεύονται πρὸς τὸ κατώτερον μέρος τῆς ὑάλου. Οὕτω δὲ ὁ ἐντὸς αὐτῆς ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ ἀλλοιούμετος, ἐμποδίζει τὴν κατανάλωσιν τοῦ κηρίου.

Τὸ ἐκ τῆς καύσεως κυρίως ἐξαγόμενον κατὰ τὸ πλείστον μέρος ἀποτελεῖται ἐξ ἀνθρακικοῦ δέξιος, οὗτινος ὡς γνωστοῦν ἡ πυκνότης εἶναι μεγαλύτερα τῆς τοῦ ἀέρος λέον ἄρα νὰ διενκολύνωμεν τὴν εἰσοδὸν ἐν τῇ ὑάλῳ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρῳ, ὅπως ἐκδιώξῃ ἐκείθεν τὸ ἀνθρακικὸν δέξυ. Πρὸς τοῦτο δυνάμεθα νὰ ὑψώσωμεν κατὰ τὴν ὑάλον, ἕνα σχηματισθῆ κατώθι· κενόν τι, ἵνα διενκολυνθῇ ἡ εἰσοδος τοῦ ἀτμ. ἀέρος. Ἀλλὰ προτείνομεν καλεῖτερόν τι μέσον. Θέσασαι ὀριζοντίως ἐπὶ τοῦ ἄνω ἄκρου τῆς ὑάλου τεμάχιον σύρματος, ὡς δείκνυται ἐν τῇ εἰκόνι, ὅπερ νὰ συγκρατῇ λωρίδα χάρτου ἐπισκεπηρίου δεδιπλωμένου, οὕτως ὥστε νὰ εἰσέρχεται ἐντὸς τῆς ὑάλου.

Οὕτως ὁ ἀνώτερος σωλὴν τῆς ὑάλου διαφεύεται εἰς δύο μέρη ἴσα καὶ μόλις τούτου γενομένου, τὸ κηρίον σὰς θά καίη κανονικῶς καὶ μετὰ ζωηρᾶς φλογός. Τοῦτο δὲ προέρχεται, διότι ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ εἰσέρχεται ἐκ τοῦ ἐνδὸς μέρους τοῦ χάρτου καὶ κατέρχεται μέχρι τῆς φλογός, ἐνῶ ὁ ἀλλοιωμένος ἀήρ ἀνέρχεται ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους τοῦ χάρτου.

Ἡ διπλῆ αὐτὴ κίνησις δείκνυται ἐν τῇ εἰκόνι διὰ τῶν δύο μικρῶν τόξων. Δύνασθε δὲ πειραματικῶς νὰ βεβαιωθῆτε, ἐὼν πληρούσιση εἰς τὸ ἀνώτερον ἄκρον τῆς ὑάλου ἀνημμένον πυρεῖον. Ἀπὸ τοῦ ἐνδὸς μέρους ἡ φλόξ ὠθεῖται πρὸς τὸ ἐσωτερικόν, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ ἐτέρου ὠθεῖται πρὸς τὰ ἔξω.

Πρὸς ἀποφυγὴν πάσης διεισόδου ἀέρος ἐκ τῶν κατωθι τῆς ὑάλου, δύνασθε νὰ τοποθετήσῃτε ταύτην μετὰ τοῦ κηρίου ἐντὸς πινακίου, περιέχοντος ὕδωρ Φ Π.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Χριστουγεννιάτικο κέικ.

Ἴδου ὡς δῶρον Χριστουγεννιάτικον μία συμβολὴ κατασκευῆς κέικ. Σαράντα δράμια βούτυρο φρέσκο, ἑκατὸ δράμια γάλα, ἑκατὸ δράμια ἀλευρι μιλῶ, τρία αὐγά, ἐνάμιον φλινιζάνι σταφίδα ἑβδομηντα δράμια ζάχαρι, ἐν κοχλιάριον μικρὸν σόδας - ἡ σόδα εἰμπορεῖ καὶ νὰ λείψῃ - ἐν ποτηράκιον ροῦμι ἢ κονιάκ, πέντε λεπτῶν γαρίφαλα καὶ κανέλλα, καὶ τέλος ὀλίγος φλιεὺς λεμονίου φιλοκομῆτος. Ἀφοῦ ἀναλύσετε τὸ βούτυρον, τὰ ρίπτετε εἰς μίαν σουπιέραν, ρίπτετε κατόπι κατ' ὀλίγον τὴν ζάχαριν φιλοκοπανισμένην. ἔχετε τὰ αὐγά κτυπημένα καὶ τὰ ρίπτετε καὶ αὐτά. Κατόπι τὸ ἄλευρον καὶ ἔπειτα τὸ γάλα. Ἀφοῦ τὰ ἐργασθῆτε καλῶς, ρίπτετε τὴν σταφίδα καὶ τὰ ἄλλα. Ἡ κανέλλα καὶ τὰ γαρίφαλλα ἐννοεῖται, ὅτι πρέπει νὰ φιλοκοπανισθῶν. Κατόπι ὄλων αὐτῶν ἂ λείψετε μὲ ὀλίγον βούτυρον μίαν φόρῃν καὶ στέλλετε τὸ γλύκισμά σας εἰς τὸν φούρνον, μὲ τὴν ἐντολὴν ὅμως νὰ τὸ ψήσουν καλᾶ.

Ἡ ἐγγύησις ἦτο ἀρκούσα καὶ ὁ Παῦλος ἀρέθη ἐλευθερός.

Τὴν ὀρθοθεῖσαν ἡμέραν, οἱ περίεργοι συνέρρευσαν ἐκ νέου ἐν τῷ δικαστηρίῳ, πολὺ πολυαριθμότεροι ἢ τὴν πρώτην φορᾶν. Προπάντων ἦτο καταρκυνὴς ἡ συρροὴ τῶν Ἰουδαίων μετὰ τὸν Σωσθένην ἐπὶ κεφαλῆς ζωηρῶς διαλεγόμενον. Ὑπῆρχον ἐπίσης καὶ πολλοὶ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι, ὅστινες βλέποντες τοὺς Ἑβραίους δυσμενεῖς καὶ καταφερομένους κατὰ τοῦ Παύλου τοῦ Ταρσεύου, οὗτοι ἐξ ἐνστίκτου διετέθησαν εὐμενῶς πρὸς αὐτόν, ἀποφεύγοντες ὅμως νὰ ἐκφράσῃσι τὸ αἰσθημά των, διότι ἡ κατηγορία τοῖς ἐφάνετο κακῆ.

Αἶφνης μεγάλη σιγὴ ἐγένετο. Ἦχος σάλπιγγος ἀνήγγειλε τὴν ἐλευσίαν τοῦ ἀνθυπάτου. Ὁ δικαστὴς ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς ἐδρᾶς του περιστοιχισθεὶς ὑπὸ τῶν ραβδούχων του.

Τότε ὁ κῆρυξ ἀνεφώνησε:
— Τρυφκίνης κατὰ Παύλου τοῦ Ταρσεύου. Καὶ ὁ Γάλλιος εἶπεν:
— Ὁ λόγος δίδεται πρὸς τὸν κατήγορον.

Παρουσιάσθη ὁ Εὐρυβάτης. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο εὐτυχές, δεικνύον ἄνθρωπον ἐτοιμαζόμενον νὰ θριαμβεύσῃ. Ἐντέχνως ἔχων περιτετυλιγμένον τὸν κινουργῆ χιτῶνα του, τὴν κόμην δὲ καὶ τὸ γένειον περιποιημένον, διότι ἦτο δι' αὐτόν μεγάλη αὐτὴ ἡ ἡμέρα. Ἀνῆλθε μετ' ἐπιτηδεύσεως μελετημένης ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ προτείνας τὴν χεῖρα του, δι' ἀρμονικῆς κινήσεως, ἀνέκραξεν:

— Ἴδου! . . . .
Ἄλλ' ἀποτόμως ὁ Γάλλιος τῷ ἔκοψε τὸν λόγον.

— Αὐτοκαλεῖσαι πληρεξούσιος τοῦ Τρυφκίνου. Τίς μᾶς πείθει περὶ τούτου;

— Ἀλλά, ἀπήντησεν ὁ ζήτηρ ἐμβρόντητος, αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Τρυφκίνης.

— Ποῦ εἶνε;

Ὁ Εὐρυβάτης τὸν ἀνεζήτησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Ὁ Τρυφκίνης δὲν ἦτο ἐκεῖ καὶ ὁ ζήτηρ ἠθάνθη ὅτι ἔχανε τὴν κεφαλὴν του.

— Πρὸ ὀλίγου τὸν ἀρῆκα εἰς ἕνα καπηλεῖον ἐδῶ πλησίον. Μοῦ ὑπεσχέθη δὲ νὰ μὲ συναντήσῃ ταχέως.

Θυμηθὲν ἐπεκράτησε τότε ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, τῶν μὲν ἀκροφούντων, τῶν δὲ ἐκσπώντων εἰς γέλωτας.

— Πῶς; ἀνέκραξεν ὁ Γάλλιος κερωρισμέ-

νος. Ἐμπικίζετε τὴν δικαιοσύνην τῆς Ῥώμης;

Ὁ Εὐρυβάτης ἐπεχείρησε νὰ δικαιολογηθῇ.

— Σὺς ἰκετεύω, διατάξτε νὰ ὀδηγηθῇ αὐτοστιγμὴ ὁ Τρυφκίνης.

Ἄλλ' ὁ Γάλλιος τὸν διέκοψε:

— Δὲν ἤλθομεν ἡμεῖς ἐδῶ διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν αὐτόν τὸν ἄνθρωπον. Ἐκφωνήσατε ἄλλην δίκην.

Ἐπρεπε λοιπὸν ὁ Εὐρυβάτης νὰ παραιτηθῇ τοῦ ὀραρίου του λόγου, τὸν ὅποιον εἶχε προετοιμάσει. Ὀλίγου δεῖν ἐπιπτε λιπούμενος ἐκ τῆς θλίψεως, Αἶφνης ἐν μέσῳ τοῦ ἐπαυξανόμενου θορύβου ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Σωσθένου:

— Ἐπειδὴ ὁ Τρυφκίνης εἶναι ἀπησχολημένος κατηγορῶ ἐγὼ αὐτόν τὸν ἄνθρωπον.

— Διὰ ποῖαν αἰτίαν; Ἠρώτησεν ὁ Γάλλιος.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, εἶπε δεικνύων τὸν ἀπόστολον, παρκινεῖ τὸ πλῆθος νὰ ὑπηρετήσῃσι Θεὸν ἀντικείμενον πρὸς τοὺς νόμους.

Ὁ Παῦλος τότε ἐπροχώρησε πρὸς τὸν δικαστὴν, ἀφοῦ ἔκκαμε κίνημα, ὅτι θέλει νὰ ὀμιλήσῃ. Ὁ Γάλλιος τὸν ἐσταμάτησεν.

— Ἄν ἐπρόκειτο, εἶπε, περὶ ἀδικήματος τινὸς ἢ σοβαροῦ τινος ἐγκλήματος, θά σὰς ἤκουον ὡς πρέπει. Ἄλλ' ἂν πρόκειται περὶ ἀμυρσθητήσεων αἰρέσεων καὶ φιλονικειῶν περὶ λόγων καὶ λέξεων καὶ τοῦ νόμου σας, κανονιστέ τα μόνοι σας. Ἐγὼ δὲν ἀρέσκομαι νὰ γίνω κριτὴς τοιούτων πραγμάτων.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους οἱ Ἰουδαῖοι ἐξέσπασαν εἰς κρυγὰς.

— Θὰ ἐπικαλεσθῶ, ἀνέκραξεν ὁ Σωσθένης τὴν δικαιοσύνην τῆς Ῥώμης!

Αὐτὸ ἦτο πολὺ διὰ τὴν ὑπομονὴν τοῦ ἀνθυπάτου. Διέταξεν ὅθεν τοὺς ραβδούχους ν' ἀποπέμψωσιν ὅλο τὸ πλῆθος καὶ νὰ τῷ φέρωσι μόνον τὸν Παῦλον.

Ὅταν δὲ τὸ πλῆθος εἶδεν ἀποπεμπομένους τοὺς Ἰουδαίους, ἐπέδειξε τὴν ἐχθρότητά του. Ἐντὸς αὐτοῦ κλιίστα τοῦ περιφράγματος τοῦ δικαστηρίου οἱ ἄνθρωποι ἐπέπεσαν κατὰ τοῦ Σωσθένη καὶ τὸν ἐπιλοθῶρον διὰ καλῶν κτυπημάτων, ἐνῶ ὁ Γάλλιος προσεποιεῖτο, ὅτι οὐδὲν ἐβλεπεν. Ἠρκέσθη μόνον νὰ ἀποπέμψωσιν ὅλο τὸ πλῆθος.

Ἐνῶ δὲ αἱ μκνιῶδεις τοῦ πλῆθους κρυγαὶ ἔφθικον μέχρις αὐτῶν, ὁ ἐκ Ταρσοῦ Παῦλος καὶ ὁ Γάλλιος ἀντήλλαξαν λόγους μυστηριώδεις καὶ βραεῖς. Μετὰ δὲ τὸ πέρασ τῆς συνομιλίας

— Ο φιλόσοφος εξήτειπε το βαλάντιόν του.

των, όταν ο Παύλος επανήλθε μεταξύ των αγωνιωδώς προσευχομένων αδελφών του, είπε :

— Εύλογημένος έστω ο Κύριος. Τοῦ λοιποῦ οἱ Χριστιανοὶ ένταῦθα ἔχουσιν ένα προστάτην. Ο Θεός τώρ με καλεῖ ἀλλαχοῦ. Ἀναχωρῶ λοιπόν διὰ τήν Ἑρσον. Ἡ δὲ Δάμκρς θά ἦτο φρόνιμον, ἂν με ἠκολούθει.

Οἱ Ἰουδαῖοι έν τῷ μεταξύ πρὸ τῆς ὄργῆς τοῦ πλήθους εἶχον ἐγκλεισθῆ εἰς τὰς κατοικίας των.

Ο δὲ Ἀπολλωνίδης ἐπλήρου δι' ἐπιπλήξεων τὸν Εὐρυβάτην.

— Εἶσαι ένας κακὸς φίλος. Ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ ἀκούσω αὐτοὺς τοὺς δολίους Ἰουδαίους. Σὺ ἔκαμες ὅ,τι σοῦ κατέβασεν ἡ κεφαλή σου. Καὶ τώρ σὺ μὲν κατησχύνῃς, ἐγὼ δὲ τρέμω διὰ τοὺς κινδύνους ὅπου ἀπειλοῦν τὴν Δάμκρν.

Ὡς πρὸς τὸν Τρυφαίνην, μετὰ τὴν μέθην του, μαθὼν τὰ συμβάντα, ἐμπλεως φόβου ἔκλειε, συγκρούων τοὺς ὀδόντας του καὶ σκεπτόμενος μόνον τὸ σαρκίον του.

XX

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΟΝΙΑΝ

Ἐκτοτε ὁ Τρυφαίνης ἐγένεν ὁ ὀλιγαρκέστερος καὶ ἀφικνέστερος ἀστὸς τῆς Κορίνθου. Φρόνιμος ὡς ἡ Πηνελόπη ἐκρύπτετο έν τῇ οἰκίᾳ του. Ἀλλὰ δὲν ἀποφεύγει τις τὸ πεπρωμένον. Καὶ μίαν ἑσπέραν, καθ' ἣν τὸ πάθος του ὑπερισχύ-

σαν τοῦ φόβου, τὸν προσεῖλκυσε πρὸς τὰς ταβέρνας, ἐξῆλθεν εὐχαρὶς καὶ θαρραλέος, πολὺ μάλιστα θαρραλέος, διότι διερχόμενος πρὸ των ἀγκυμάτων των ἀθλητῶν, τοῖς ἀπηύθυνε προκλητικὰς καὶ χυδαίας ὕβρεις. Ἦτο ἀσφαλῆς βεβκίως, ὅτι οἱ ἥρωες των Ἰσθμίων, δὲν θὰ τῷ ἀπεκρίνοντο. Τὴν αὐγὴν ὅμως ὁ ἥρως μας εὐρέθη ἐκτάδην με τειθρυσμένα τὰ ὀστά, τοὺς ὀρθκλμοὺς μελανοὺς καὶ τὸ αἷμα περιρρέον τὸ πρόσωπόν του. Ὅταν δ' ἐπνηλθεν εἰς τὰς αἰσθήσεις του, ἐσύρθη μετὰ κόπου πρὸς τὴν κατοικίαν του. Οὐδεὶς δ' ἔκτοτε έν Κορίνθῳ ἐπανεῖδε τὸ οἶνοφλυγὲς πρόσωπόν του, οὐδὲ των κηπῶν ἐξαιρουμένων. Ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ἰσχυροῦτο καὶ ὠχρὰ εἰς βαθμὸν ἀνήσυχον.

Ο γλύπτης διεῖδεν έν τῇ πρᾶξει ταύτῃ τὴν ἐκδίκησιν των Ἑβραίων καὶ αἰ ὑποψία του διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Δαμαρίδος ἐπηυξήθησαν. Ἐν τούτοις ἀπωλέσας τὰ ἴχνη τῆς δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν προφυλάξῃ. Ἐπεδόθη λοιπόν ἐκ νέου εἰς ἀναζήτησίν τῆς. Καὶ τὸση ἦτο ἡ ἀπελπισία του, ὥστε εἶχε σκοπὸν νὰ ἐξευτελισθῇ πρὸ τοῦ Παύλου τοῦ Ταρσεῶς. Ἐν τούτοις καὶ ὁ ἀπόστολος εἶχεν ἐξαφανισθῆ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Εὐρυβάτης εἶπεν εἰς τὸν Ἀπολλωνίδην.

— Σήμερον τὴν πρῶταν συνήντησα ένα ὀπαδὸν τοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ συνωμίλησα ἐπὶ πολὺ. Ἐμαθα λοιπόν ὅτι ὁ Παύλος ἐγκατέλειψε τὴν Κορίνθον καὶ ὅτι ἡ Φιλίνα καὶ ἡ Δάμκρς τὸν ἠκολούθησαν.

— Ποῦ ἀνεχώρησαν, ἠρώτησεν ὁ Ἀπολλωνίδης ἀγωνιῶν.

— Σκέψου, ὅτι δὲν ἐλησμόνησα νὰ τὸν ἀνακρίνω ἀμέσως καὶ λεπτομερῶς. Ἀλλὰ ὁ φίλος ἠρνήθη νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ.

Τότε ὁ Ἀπολλωνίδης ἀπηλπίσθη. Οὐδέποτε πλέον θὰ ἐπανεῖδλεπε τὴν Δάμκρν. Καὶ ἤρχισε νὰ μισῇ ὅτε μὲν τὸν Χριστὸν, ὅστις τὴν εἶχε λάθει, ὅτε δὲ τοὺς ἰδίους του θεοὺς, αἵτινες τῷ τὴν ἀπεμάκρυνον. Ἐπὶ μακρὸν ἐθεώρει τὸ ἀγκυμὰ του τῆς Ἀρτεμίδος, πιστὴν εἰκόνα τῆς μνηστῆς του. Πόσον ἀδρανὲς τῷ ἐφαίνετο νῦν, ἐνῶ πρὸ αὐτοῦ ἀνέμενε τὸση δοξάν. Οἱ ὀρθκλμοὶ του ἦσαν ἀνευ ζωῆς καὶ τὰ χεῖλη ἀνευ μειδιήματος. Αὐτὸ τὸ νεκρὸν ἀντικείμενον ἤξιζε τὸσης ὑπερφανείας; Αὐτὸ τὸ ἔργον τῆς τέχνης αὐτὸ τὸ ὕψιστον ἀντικείμενον, ὅπερ εἶχε θεοποιήσῃ, τί ἦτο λοιπόν αὐτὸ, ἀφοῦ δὲν ἤξιζε ὅσον τὸ μειδιάμα μιᾶς θνητῆς γυναικός;

Ο Εὐρυβάτης, μαρτύς τῆς ἀπελπισίας του προσεπάθει νὰ τὸν παρκαμυθῃ.

— Ὅτ τὴν ἐπανεύρωμεν. Ἐγὼ ἐπιφορτίζομαι.

Πρᾶγματι ἐγένετο φίλος τοῦ χριστιανοῦ μεθ' οὗ εἶχε συνωμίλησει, προσποιηθεὶς ἵνα ἀσφαλέστερον ἀποκτήτῃ τὴν ἐμπιστοσύνην του, ὅτι εἶνε ἔτοιμος νὰ ἀσπαρθῇ τὸ δόγμα των.

Ὅταν δὲ ὁ νέος του φίλος, πανευτυχῆς διότι κατέκτησε μίαν ψυχὴν, τὸν ἐπέβρε νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς θεοὺς του καὶ νὰ ἔλθῃ μαζὺ του καὶ νὰ προσευχηθῶν έν μέσω των χριστιανῶν, ὁ Εὐρυβάτης προσεποιεῖτο, ὅτι δ' ἀβλέπει μυστηριώδεις ἀντιρρήσεις, ὅτι ἀντέτεινον εἰς τὴν ἐπιθυμίαν του ἐνδοιασμοὶ τῆς συνειδήσεώς του. Καὶ ἔλεγεν αἰμῶζων:

— Πόσον με καταθλίβει ἡ ἀναχώρησις τοῦ διδασκάλου Παύλου. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς θὰ με ἐπειθε διὰ τῆς ῥητορικῆς του. Ἄλλοι κατέχουσι — καὶ εἰμαι εἰς ἐξ αὐτῶν, γλώσσαν πλέον περικόσμητον καὶ ὀλιγώτερον βάρβκρον. Ἄλλ' εἰς αὐτὸν ὑπάρχει ἡ φιλξ ἐκείνη, ἡ ὅποια κατακαίει, ὡς ξηρὰ χόρτα, τὰς πανουργίας καὶ τὰς εἰρωνίας. Ἡ ἀρετὴ εἶνε εἰς τοὺς ὀρθκλμοὺς του. Καὶ δι' ἐνὸς βλέμματος νικᾷ. Τί δὲν θὰ ἔλιθα, πόσους κόπους δὲν θὰ ἠψήρουν, διὰ νὰ ἐπανεύρω τὸν θεῖον αὐτὸν ῥήτορα. Μόνον εἰς αὐτὸν δὲν θὰ ἐφοβούμην νὰ εἶπω τὰ πάντα καὶ ἀναμφιβόλως θὰ με κατέκτα.

— Ἄλλ' ἀφοῦ ὁ Παύλος δὲν εὐρίσκειται ἐδῶ;

— Τότε ἡ ψυχὴ μου εἶνε καταδικασμένη νὰ μεῖνῃ εἰς τὸ σκότος.

— Ἄλλοι συλλέγουσι τώρ τὸς λόγους του καὶ μουδνται έν τῇ διδασκαλίᾳ του.

— Φεῦ! Εἰς καθρέπτης ὅστις ἀνηνακάκχ τὸ πῦρ τοῦ ἡλίου, φυλάττει τὴν αἴγλην του μετὰ τὴν δύσιν τοῦ θεοῦ ἀστρου;

Τέλος ἵνα σωθῇ ἡ ἀηλιπισμένη αὐτὴ ψυχὴ, ὁ χριστιανὸς ἔδωκε τὴν ζητουμένην πληροφορίαν καὶ ὁ Εὐρυβάτης, ὄλος χκρὰ ἐπὶ τῇ νίκῃ του ἔσπευσε πρὸς τὸν Ἀπολλωνίδην.

— Αὐτὸν, ὅπου ζητοῦμεν, φίλε μου, εἶνε εἰς τὴν Ἑρσον τῆς Ἰονίας.

— Μὰ τὴν Ἀρτεμίδα, τὴν βεσίλισαν τῆς Ἑρέσου, θὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ τὴν Ἰονίαν αὐτὴν ταύτην τὴν ἑσπέραν.

Τότε ὁ Τρυφαίνης ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Ὅτ τὸν ἐγκατέλειπον εἰς τὴν ἀθλίαν του τύχην; Ὅτ τὸν ἄφρινον εἰς τὴν Κορίνθον εἰς τὴν διαθεσιν των ἀνθρώπων ἐκείνων, αἵτινες ἐπέζητουν τὸν θάνατον του; Ἐνῶ θὰ τοὺς ἐδούθη πολὺ διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τὴν Δάμκρν νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Ἀπολλωνίδῃ;

Ο γλύπτης, ὑποκύψας εἰς τὸ ἐπιχειρημα τοῦτο, συγκατετέθη νὰ τὸν παρκαμυθῃ.

Τὴν αὐτὴν δ' ἑσπέραν ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ λιμένος των Κεγχρεῶν, ὠθούμενοι ὑπὸ τοῦ ζεφύρου, πρὸς ἀνατολάς, ἐνῶ ὁ ἥλιος ἔστειλεν εἰς τὴν θάλασσαν σαπφειρίνους ἀκτίνας. Τὰ κύματα τὰ ὅποια τοὺς ἐλίκνιζον ἠδέως μαρμαρίζοντα ἐφαίνοντο εἰς τὸν Ἀπολλωνίδην, ὡς ψάλλοντα τὸ ἄσμα τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ὑπομονῆς.

Συνήντησαν νήσους με χρυσαῖς ἀκτὰς ἐνδεδυμένας δι' ὄλων των μαγεῶν τοῦ ἡλίου, καὶ τέλος μίαν ἡμέραν ἡ αὐγὴ ἐρώτισε τὸν λιμένα τῆς Σμύρνης, τῆς ὠραίας Σμύρνης, ἥς αἰ χκ-

ρίεσαι οἰκίαι ἀνερριχῶντο ἐπὶ τοῦ ὄρους Πάγου, πρὸς έν ἰσχυρότατον φρούριον.

Τὴν ἑσπέραν ἀπεβιδάσθησαν έν μέσω τοῦ θορύβου έν Ἑρέσῳ. Ἦτο ἡ ὠρ, καθ' ἣν ἡ θερμότης εἶχε καταπέσει καὶ ἡ πόλις ἀνελάμβανεν ἐκ τῆς νάρκης τῆς ἡμέρας. Ζαλιζόμενοι ὀλίγον, διότι ἐκ τῆς ἡσυχίας τῆς θαλάσσης ἐπανήρχοντο εἰς τὸν θόρυβον, ὁ Ἀπολλωνίδης καὶ ὁ Εὐρυβάτης διηυθύνθησαν πρὸς τὴν ἀγοράν καὶ διεσκέδαζον με τὸ ἀνάμικτον πλήθος.

Ἀνθρωποὶ Ἀσιανοὶ καὶ Ἀφρικανοὶ, μαῦροι κιτρινοχρωοὶ καὶ λευκοὶ, θαλασσινοὶ καὶ ἔμποροι, μίμοι, χορευταί, μουσικοὶ ἱερεῖς τῆς Μεγάλης Θεᾶς. Οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχον ἰδεῖ τοιοῦτον συρφετὸν ποικιλίας. Οἱ μάγοι δὲ καὶ οἱ προφῆται ἦσαν έν ἀρθονίᾳ. Διάφοροι δὲ μικρέμποροι ἐδείκνυον εἰς τὸ πλήθος ποικιλίαν ἀντικειμένων. Ἀνθη, γλυκύσματα καὶ ἀγαλματικά. Ὁ φιλόσοφος ἐλκυσθεὶς ὑπὸ τινος ἀγαλματίου, ἀνεζήτησε τὸ βαλάντιόν του διὰ νὰ πληρώσῃ. Αἴφνης ὅμως ἀσῆκε κραυγὴν ὄργῆς. Τῷ εἶχον ὑπεξαιρέσει τὰς ὀλίγας δραχμάς αἰ ὅποιαι ἀπέτελλον τὴν περιουσίαν του. Ἀμέσως ἀνεζήτησε διὰ των ὀρθκλμῶν του τὸν Τρυφαίνην, ἀλλ' ὁ μέθυσος εἶχεν ἐξαφανισθῆ.

Τότε ὁ Εὐρυβάτης ἐσυλλογίσθη, ὅτι ἐκλάπη ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀθλιον καὶ στραφεὶς ἐτράπη εἰς καταδίωξίν του, ἀναζητῶν αὐτὸν εἰς τὰ καπηλεῖα. Εἰς μάτην ὅμως. Τὸ νὰ τὸν εὕρῃ μεταξύ τόσου πλήθους ἦτο μία ἐπιχειρήσις ἀδύνατος. Ἐν τούτοις, ἐνῶ ἀηλιπισμένος ἐπέστρεφεν, ἐντὸς μιᾶς ταβέρας, οὐχὶ μακρὰν τοῦ λιμένος ἀντελήφθη τι τὸ ὑποπτον.

— Αὐτὴ ἡ φαλακρὰ κεφαλή ὡς δίσκος Σελήνης, μὰ τὴν Ἀθηναίαν, εἶνε ὁ φίλος μας. Καὶ κατηυθύνθη πρὸς αὐτὸν. Ἀλλ' ὁ μέθυσος τὸν διέκρινεν ἤδη καὶ ἀνελήφθη διὰ μιᾶς.

Εἰς αἰθίοψ διερχόμενος καὶ κρατῶν κάδον ὕδατος θαλασσίου, περιέλουσε τὸν ἀπροσέκτως τρέχοντα Εὐρυβάτην, καὶ συγχρόνως τῷ προσέφερε καὶ ὕβρεις οὐχὶ ὀλιγώτερον δυσώδεις, ἐνῶ δ' ὁ φιλόσοφος προσεπάθει με ὄλην τὴν τέχνην τῆς ρητορικῆς νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ, γκαμίον τρέχον ἔπεσεν ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Εὐρυβάτης κλονισθεὶς ἔπεσε πλαγίως ἐπὶ τοῦ στοινοῦ, δι' οὗ ἦσαν δεδεμένα κάμηλοι καρβανίου, καὶ ἐκεῖ περιπλακείς παρέσυρεν έν τῇ πτώσει του καὶ μίαν γραίαν. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ κλέπτης του εἶχεν ἐντελῶς ἐξκφκνισθῆ.

Ἐν τούτοις, ὅταν ἀηλιλάχῃ αὐτῆς τῆς περιπετειᾶς του, εὕρεν, ὅτι ἦτο κτὰ τοῦτο ἱκανοποιημένος, ὅτι ἦτο βέβαιος περὶ τοῦ κλέπτου. Ἐνῶ δὲ περιεπάτει κτὰ μῆκος τῆς προκυματίας, μελαγχολικὸς ἐσκέπτετο, ὅτι οὐδένα εἶχεν έν τῷ κόσμῳ, ἵνα συμμερίζεται τὰς θλίψεις του. «Εὐτυχεὶς διανοεῖτο, ὅσοι ἔχουσιν έν τῇ οἰκίᾳ των γυναῖκα, ἣτις νὰ τοὺς παρκαμυθῇ».

(Ἀκολουθεῖ)

ΘΩΜΑΣ ΣΚΑΣΗΣ

Ίατρος και Ύψιγητής του Έθν. Πανεπιστημίου — Βουλευτής Κυκλάδων.

Ευχαρίστως δημοσιεύομαι ἄσθε την εἰκόνα τοῦ ἡμετέρου φίλου, συντεγάρτου και λογογράφου ἐν πολλοῖς κυρίου Θωμά Σκάση ἐξ ὑγνωμοσύνης και εὐχαριστίας πρὸς τοὺς ἡμετέροισι συμπατριώταις Κυκλαδίταις, οἵτινες ἴσασιν ἐκθύμως ἀνεδείξαν ἀντιπροσώπων των ἄνδρα δράσεως, θλίψεως και ἀκμῆς, ὅστις ἐμφοροῦμενος ὑπὸ των νέων ἀνορθωτικῶν ἰδεῶν, ἀνέμιχθη εἰς τὴν πολιτικὴν, μόνον και μόνον ὅπως ἐναρμόσιον φανῆ ἀντάξις των προσδοκιῶν τῆς πατρίδος. Π.

ΓΙΑΤΙ:

Σ' εἶδα τὴ βάρκα ἐφῆς νὰ κυβερνᾷς μέσα σὲ κύματα ἀγριεμένα και εἶπα πὸς ναύτης εἶσαι ἀπ' τοὺς καλοὺς ἀλλὰ κακὸς κυβερνήτης γιὰ μένα.

Ἐφοῦσονε τ' ἀγέρι τὸ πανί και σὺ μὲς τὸ τιμόνι καθησμένη σὺν μιᾷ νεράϊδα φρωσῶσον στὰ νερά μὲ τὸ γαλιόσιον οὐρανὸ στεφανωμένη.

Ἀλλὰ γιατί ἀγάπη μου γλυκειά τὸ βλέμμα σου και μὲ δὲν κυβερνάει και εἶσαι στὴν ἀγκαλιά σου τὴ θερμὴ νὰ φτάσῃ μιὰ καρδιά πού σ' ἀγαπάει; ;!... Ζάκυνθος

Ἄγγελος Σαλούτσος

ΠΕΡΙ ΩΩΝ

ΘΡΕΠΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΣ ΑΥΤΩΝ

Θρεπτικὴ ἀξία. Τὸ ὦν ἀποτελεῖ μίαν ἐκ των καλλιτέρων, των πλέον συγκεντρωμένων, ἐκλεκτοτέρων και οἰκονομικωτέρων τροφῶν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ λευκὸν τοῦ ὦου ἐμπεριέχει ὕδωρ (86 ο)ο) λεύκωμα (12 ο)ο), θείον περισσότερο ἐκείνου τοῦ αἵματος, μεταλλικὰ ἔλαττα και λιπώδεις οὐσίας. Ὁ κρόκος ἐμπεριέχει ὕδρω (51 ο)ο), λευκοματώδεις οὐσίας (15 ο)ο) μεταλλικὰ ἔλαττα, λιπώδεις οὐσίας και φωσφορώδεις, εἶνε δὲ θρεπτικώτατος και πλούσιος λίπους. Τὸ ὦν ἐμπεριέχει πρὸς τούτοις τὰ χλωριούχα και τὰ ἄλαττα τοῦ αἵματος, ἐν τῷ ὕλω του δὲ και κατὰ μέσον ὄρον ἐμπεριέχει 70 ο)ο ὕδωρ και χορηγεῖ ἐπομένως 30 ο)ο περίπου θρεπτικὰ στοιχεῖα. Ἐκαστον ὦν (ὄρνιθος) κατὰ μέσον ὄρον, ἔχει βάρος 55 γραμμαρίων, ἐκ των ὁποίων 5—6 ἀποτελοῦσι τὸ κέλυφος, 34—35 τὸ λευκὸν και 15—16 τὸν κρόκον. Ἡ θρεπτικὴ ἀξία ἐνὸς ὦου δύναται νὰ ἐξισωθῆ μὲ ἐκείνην των 40—50 γραμμαρίων κρέατος παχέος, ἢ των 180 γραμμαρίων γάλακτος.

Τὰ ὦα ἀφομοιοῦνται εὐκόλως ὑπὸ οἰκονομικῆ μορφῆν, ὀλιγώτερον εὐπεπτα ἀποδοκίμουσι τὰ πολὺ ἐψημένα (σκληρῆ). Ἐφ' ὅσον τὰ ὦα μένουσιν ἐκτεθειμένα εἰς τὸν ἀέρα, χάνουσι καθ' ἡμέραν ὀλίγον ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτῶν, τὸ ὅποιον ἀντικαθίσταται δι' ἀέρα, ἔνεκεν τοῦ ὁποίου ἐλαττοῦται καθημερινῶς τὸ ἰδικὸν βάρος αὐτῶν και ἐπέρχεται ἡ ἀλλοίωσις τούτων ἐκ τῆς εἰσχωρήσεως βακτηριδίων και σαπροτῆτων ἐντὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῶν.

Ίατρικὰ ὦα : Εἰς Ἀμερικανὸς ὀνόματι Goodyear Brown, ἰδιοκτῆτης ἐνὸς μεγάλου ὀρνιθοτροφείου, ἔθεσεν εἰς τὸ ἐμπόριον εἶδος ὦων τονωτικῶν σιδηρούχων, ὦων φωσφορούχων και ἄρσενικούχων προσέτι, ἅτινα πωλοῦνται πρὸς 25 φρ. ἢ δωδεκάς.

Τὰ τοιαῦτα ὦα ἐπιτυγχάνει τρέφων τὰς ὀρνίθας διὰ τροφῶν, εἰς τὴν σύνθεσιν των ὁποίων προστίθενται ἐν εὐρείᾳ κλίμακῃ τὰ ὄστα των μαστοφόρων και των ἰχθύων, καλῶς κοπνισμένα.

Δοκιμὴ των ὦων. Γνωρίζεται τὸ ὦν, ἐάν εἶνε φρέσκον ἢ ἡλλοιωμένον ἐκ τῆς διαφάνειάς του κελύφους αὐτοῦ. Ἐγκλείοντες ἐν φρέσκον ὦν ἐντὸς τῆς χειρὸς μας και πικρατίζοντες τοῦτο ἐκ των ἄκρων, κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ φῶς, βλέπομεν καθαρὰ και διαυγῆ τὰ ἀποτελοῦντα τοῦτο ὕγρ' ἐάν ὅμως εἶνε παλαιόν, διακρίνεται πρὸς τὸ ὄξυ ἄκρον αὐτοῦ

(μύτη) ἐν κενόν, προερχόμενον ἐκ τῆς ἐξατμίσεως των ὑγρῶν ἔταν δὲ τὸ ὦν τοῦτο στρέψωμεν ταχέως περίξ αὐτοῦ ἐπὶ δαπέδου, αἱ ἐσωτερικαὶ αὐτοῦ κινήσεις εἰσι κατὰ τὸ μᾶλλον στιγμιαίως ἀκωνόνιστοι.

Εἰς ἄλλος τρόπος δοκιμῆς συνίσταται εἰς τὴν ἐμβάπτισιν των ὦων, ἐντὸς διαλύσεως ἁλατος κοινού 5—10 ο)ο). Τὰ φρέσκα ὦα τῆς ἡμέρας βυθίζονται, ἐκεῖνα τῆς προηγούμενης ἡμέρας βυθίζονται ὀλιγώτερον, ἐάν εἶνε 3 ἡμερῶν ἀρχίζουσι νὰ ἐπιπλέωσιν, ἐάν 5 ἡμερῶν μένουσιν ἐπιπλέοντα, ὅσον δὲ περισσότερο ἀνέρχονται πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν, τόσον τὸ περισσότερο εἶνε παλαιὰ και ἔωλα (κλούδια).

Ἀκμῶνόμενον ἐν σκληρῶν χαρτόνιων, εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου κέκονομεν μίαν ὀπὴν μεγέθους ἐνὸς μικροῦ ὦου. Θέτομεν ὀπισθεν τῆς ὀπῆς ταύτης τὸ ὦν και τὸ πικρατίζομεν εἰς τὸ φῶς μιᾶς λυχνίας ἢ τὸν ἥλιον. Ἐάν τὸ ὦν φαίνεται καθαρόν και διαυγῆ, εἶνε φρέσκον, ἐάν δὲ φαίνεται σκιερόν, τότε εἶνε ἔωλον.

Διατήρησις των ὦων : Αἱ μέθοδοι πρὸς διατήρησιν των ὦων εἰσιν ἀναρίθμητοι. Αὗται βραχίζονται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νὰ ἐμποδίζωμεν τὸν ἀέρα νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῶν, καθ' ὅσον, ἔνεκεν τῆς ἀλλαγῆς, ἣτις ἐπέρχεται, διὰ μέσου των πόρων τοῦ κελύφους, μεταξὺ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος και ἐκείνου τοῦ ἐσωτερικοῦ, πρὸς δὲ και τῆς ταυτοχρόνου ἐξατμίσεως τοῦ ὕδατος, ἀρχεται και συμπληροῦται ἡ πρόοδος τῆς ἀποσυνθέσεως των ὦων. Πρέπει πρὸς τούτοις νὰ γνωρίζωμεν, ὅτι οἰκονομικῆ μορφῆν και ἂν εἶνε ἡ μέθοδος τῆς διατήρησεως των ὦων, ταῦτα διατηροῦνται τόσον καλλίτερον, ὅσον φρεσκότερα συνελήθησαν. Ἐπίσης δι' ἕλας τὰς μεθόδους τῆς διατήρησεως εἶνε ἀνάγκη νὰ λαμβάνωμεν πρόνοιαν, ὥστε τὰ ὦα νὰ τοποθετῶνται ἐντὸς των κιβωτίων, ἔχοντα πρὸς τὰ κάτω πάντοτε τὸ ὄξυ ἄκρον (μύτην).

Τοποθετοῦνται τὰ ὦα ἐντὸς κιβωτίων ἢ βαρελίων, κατὰ στρώματα ἐναλλάξ μετὰ τέφρας ἢ μετὰ κόνεως ἀνθρακος ἢ μετὰ πριονιδίων ἐκ ξύλου ἢ μετὰ κόνεως μαρμαῦρου ἢ γύψου ἢ ἀσβέστου ἢ πιτύρων και ἐν γένει δι' ἕλων των ἐπιπέδων των καταλλήλων νὰ διαφυλάττωσι τὰ ὦα ἐκ τῆς θερμότητος, τοῦ πάγου και τῆς ὑγρασίας. Οὕτω συσκευαζόμενα δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ τινὰς μῆνας, ἰδίως κατὰ τὸν χειμῶνα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ πριονίδια, δέον ταῦτα νὰ μὴ προερχωνται ἐκ ξύλου ῤητινώδους ἢ εὐώδους. Τὰ τῆς δρυὸς εἶνε τὰ καταλληλότερα.

Οἱ χωρικοὶ μεταχειρίζονται τὸν ἐξῆς τρόπον διατήρησεως των ὦων. Εἰς ἐν δοχεῖον θέτουσι τὰ ὦα, τὸ ὅποιον πληροῦσι κατόπιν ἐλαίου, μέχρις οὗ καλυφθῶσι ταῦτα τελείως. Μετὰ 24 ὥρας τ' ἀφαιροῦσι και θέτουσιν ἄλλα. Τὰ ἀφαιρούμενα θέτουσιν ἐντὸς στραγγιστηρίου, τὸ

ὅποιον χάριν οἰκονομίας τοποθετοῦσιν ἐπὶ τοῦ δοχείου. Μετὰ παρέλευσιν ἐτέρων 24 ὥρων, καθαρίζουσι τὰ ἐπὶ τοῦ στραγγιστηρίου ὦα διὰ τεμαχίου ὑφάσματος και τὰ τοποθετοῦσιν ὅπου καλλίτερον δύνανται. Ἀφαιροῦσι τὰ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου, ἅτινα ἀντικαθίστωσι δι' ἄλλων και οὕτω καθ' ἐξῆς, μέχρις οὗ πάντα λάθωσι τὴν τύχην των πρώτων.

Πάντοτε ὅμως φροντίζουσι νὰ διατηρῶσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μόνον τὰ φρέσκα ὦα και ἰδίως τῆς ἡμέρας. Τὸ κατὰ κλισκόμενον ἔλαιον εἶνε ἐλάχιστον. Ἡ διάρκεια ὑπερβαίνει τὰ δύο ἔτη. Τὰ ἀποσυντιθέμενα δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 2 ο)ο). Κατόπιν δύο ἐτῶν συντηρήσεως, γράφει εἰς γεωπόνος, καίτοι μετερέβησαν ἐπὶ κάρβων ἐκ τοῦ ἐνὸς χωρίου εἰς τὸ ἄλλο, πάλιν τὰ εὔρον, ἀφοῦ τὰ ἔθραυσαν, ὠραίτη και καλὰ, ἐντελῶς δὲ ἀκέραιον τὸν κρόκον, ἀρκεῖ νὰ ληφθῆ πρόνοια κατὰ τὴν θάψασιν τούτων.

Ἐπίσης συνίσταται ἡ βαζελίνη και τὸ λιγνέλαιον, δι' ὧν ἐπαλείφονται τὰ ὦα, ἐπαναλαμβάνομένης τῆς ἐπαλείψεως ἀνὰ ἕκαστον μῆνα.

Ἐπίσης ἐξείρετος τρόπος διατήρησεως των ὦων εἶνε ἡ ἐμβάπτισις τούτων εἰς διάλυσιν πυκνὴν ἀραβικοῦ κόμμεως και ἐπίπασις τούτων κατόπιν διὰ λεπτῆς κόνεως ἀνθρακος, ἣτις τὰ προφυλάσσει ἐκ τοῦ ψύχους. Ὁ τρόπος οὗτος εἶνε προτιμώτερος των λιπαρῶν οὐσιῶν, αἵτινες ταγγίζουσαι δύνανται νὰ βλάψωσιν, ἀντὶ νὰ συντείνωσιν εἰς τὴν διατήρησιν τούτων.

Κ. ΛΑΜΠΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Στρατ. Κτηνίατρος

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Στὴ Βηθλέεμ 'κεῖ πέρα! ἐδῶ και τόσα χερόνια...
Εἶθανε τὸν ἄστέρα μὲς τῆς νυχτὸς τὰ χιόνια,
Και τρέξαν οἱ μάγοι σκυφτὰ νὰ προσκυνήσωσιν
Τὴν γέννησιν τοῦ θείου μὲ πίστιν νὰ ἐμνήσωσιν.

Στὴ Βηθλέεμ 'κεῖ πέρα! ἐδῶ και τόσα χερόνια...
γενήθη ὁ Σωτήρας στὴ φάτην και στὰ χιόνια
Και τρέξαν οἱ ποιμένες κ' ἡ Οἰκουμένη διη
Σεισθήσαν τὰ ὄφρατα, τοῦ Ὀυρανοῦ οἱ θόλοι.

Ἐδῶ και τόσα χερόνια... στὴ Βηθλέεμ 'κεῖ πέρα
Γενήθη τὸ παιδίον ἀπὸ ἀγρῆν μητέρα,
'Αγρῆ! σοφὸν ἐγέννησε, παρθένια Μήτηρ θεία,
τὴ γέννα σου ὄλοι προσκυνοῦν ὦ! πάναγιη Μαρία!

Σοφία Οἰκονομίδου

ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

15ου τεύχους.

41. — Πελαργός.
 42. — Μισῶ πολὺ τὸ ψεῦδος.
 44. — Ἐσὼ μέγας τὴν καρδίαν

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

44. Γρίφος.

Τόσοι γάντε Ν ἄλλοι θεία Ν ×
 Ρ = Σ Τὴν θάπτει Ν.

45. Γρίφος.

ε
 ε ε
 Π ετη εὐν ωρ εΙ δένει Ναί.
 ε ε
 ε

46. Γρίφος.

Παντεσπάνι ε ; χάρις εἶν — ἐμοῦ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΦΥΣΕΩΣ»

Μ. Ν. Τρίπολι ν. Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. — Κ. Δ. Δεβαδεία ν. Σᾶς ἐνεγράψαμεν. Ἐχει καλῶς. — Δ. Σ. Ζάκου ν. Δελτάριον καὶ ποιημάτια ἐλήφθησαν. Γράφομεν. — Γ. Π. Μοσχί. Ἐπιστολή καὶ συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν. — Ἰ. Β. Λάρισσα ν. Ἐχει καλῶς. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν. — Ἀ. Α. Σικαγό ν. Ἐπιστολαί, ἰσοδείξεις καὶ ἐπιταγὴ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν. — Χρ. Α. Ν. ο β ο ρ ο σ ι σ κ. Ἐπιστολή καὶ ἐπιταγὴ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν. — Ν. Δ. Σῦρο ν. Παραγγελία σας ἐστάλη. — Κ. Σ. Νάυπλι ο ν. Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. — Α. Π. Σῦρο ν. Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. — Γ. Τ. Απαρ ν. Ἐπιστολή καὶ συνδρομὴ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν. — Α. Α. Νέα ν. Ἐπιστολή ὡς καὶ συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — Σ. Α. Αργοστόλι ο ν. Ζητούμενα φυλλάδια ἐστάλησαν. Παραγγελία σας ἐκτελεσθήσεται ἀμέσως. Ἐσυχῆτε. — Χ. Κ. Γαλατᾶ. Ἐπιστολή καὶ περιεχόμενα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπαντήσωμεν. — Η. Ἰ. Νόβο - Σενάκι. Συνεστημένη ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν. — Κ. Κ. Κων. Πολι ν. Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες εἰς συνδρομὰς τῆς «Φύσεως» ὅπως εὐαρεστοῦμενοι, ἀποστείλωσιν ἡμῖν ταύτας συντόμως, καθόσον θέλομεν διακόψει ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὴν περαιτέρω ἀποστολὴν τῶν τευχῶν. Ἐλπίζομεν, ὅτι οὗτοι ἀναλογιζόμενοι τὸ δίκαιον καὶ τὰς δαπάνας ἡμῶν θέλουσι σπεύσει, χωρὶς νὰ ἀναμεινωσὶ καὶ ἰδιαίτερον εἰδοποιήσιν μας.

Ἡ Διεύθυνσις

ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

Ἐπὶ τῆς Διευθύνσεως τῆς «Φύσεως» προεχῶς ἐκδίδεται τὸ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ, ἠδηλαδὴ ὁ ΟΔΗΓΟΣ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ὅστις θὰ περιέχῃ τὰς Διευθύνσεις τῶν Ἱατρῶν μετὰ τῶν εἰκόνων αὐτῶν καὶ τοῦ κλάδου εἰς ὃν ἐπαίδιδονται, οὕτως ὥστε πᾶς ξένος ἢ ἐντόπιος ἀνατρέχων εἰς αὐτὸν, νὰ εὐρίσκη πᾶσαν σχετικὴν πληροφορίαν, πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἱατροῦ του, χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ τὸν τεχνόντα καὶ μὴ γνωρίζοντα ἐπ' ἀκριβῶς τὸν εἰδικὸν ἱατρὸν ἐκάστου νοσήματός καὶ τὴν κατοικίαν αὐτοῦ. Τὸ Ἱατρικὸν τοῦτο ΛΕΥΚΩΜΑ ἔδεται μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του καὶ θὰ κυκλοφορήσῃ παντοῦ καὶ εἰς ὅλα τὰ Κέντρα, ἐν χρυσοδέτῳ τεύχει.

Παρακαλοῦνται ἐπομένως ὅσοι ἐκ τῶν ἱατρῶν ἔλαβον τὴν σχετικὴν τῆς ἐκδόσεώς του ἀγγελίαν καὶ δὲν ἀπέστειλαν εἰς ἡμῖν τὰς δευτέρας πληροφορίες, ὅπως εὐαρεστοῦμενοι ἀποστείλωσιν ἡμῖν ταύτας πρὸς ἀποφυγὴν παραπόνων, ἂν δὲν ὀμπεριληθῶσιν ἐν τῷ ἀπαραιτήτῳ δι' αὐτοὺς ΛΕΥΚΩΜΑΤΙ τούτῳ.

Γραφεῖα «Φύσεως» ὁδὸς Κοραῆ ἀριθ. 5.

ΤΟΜΟΙ ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΙ

«ΦΥΣΕΩΣ» ΚΑΙ «ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ»

Χρυσόδετοι τόμοι τῆς «Φύσεως» προηγουμένων ἐτῶν ὡς καὶ τοῦ «Πανοράματος» δεδεμένοι μετὰ 280 εἰκόνων, ὑπάρχοντες ἐν τοῖς Γραφεῖοις ἡμῶν καὶ ἀποστέλλονται ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τελῶν παντὶ προαποστέλλοιτι τὸ ἀντίτιμον, ἥτοι φρ. 15 δι' ἕκαστον τόμον τῆς «Φύσεως» καὶ φρ. 12 διὰ τὸ «Πανόγραμμα».

Διεύθυνσις Κόρινθον

Φ. Προίντεζην

Διευθυντὴν τῆς «Φύσεως»

Εἰς Ἀθήνας

ΦΩΤΟΖΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ «ΦΥΣΕΩΣ»

Ἐγγράφοιται ἐν αὐτῷ συνδρομητικῇ εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ. Ὡσαύτως εἰσπράττονται ἀποδείξεις καὶ λογαριασμοί. Ἀποστέλλονται ταχ. δέματα εἰς Αἴγυπτον. Πωλοῦνται καὶ μισθοῦνται κλισέ διὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας εἰς συμφερούσας τιμὰς. Φωτογράφοις οἰουδήποτε ἀντικειμένου. Ἐμφανίσεις καὶ ἐκτυπώσεις φωτογραφικῶν ἐρασιτεχνῶν (amateurs).

Προμηθεύονται διάφορα βιβλία, συγγράμματα καὶ ἀντικείμενα.

Κατασκευάζονται ζιγκογραφίαι (clichés) καὶ προβολεῖς αὐθημερόν.

Γίνονται δεκτὰ καὶ ἀντιπροσωπεῖται.

Γραφεῖα : Ἀδελφοὶ Προίντεζην

(Ὁδὸς Κοραῆ ἀριθ. 5.)